

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izta vsak četrtlet in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katol. školskega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu: Koroška cesta štev. 5, v sprejemni naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Ne zaprte reklamacije so poštnine proste.

Izseljevanje in priseljevanje.

V naši Avstriji smo vsak dan priča velikega ljudskega gibanja, ki ga imenujemo izseljevanje in priseljevanje. Ljudje zapuščajo Avstrijo in grede iskati dela in zaslužka izven države v Nemčiji, v Ameriki in drugod; na drugi strani pa je tudi v mejah države same mogočno gibanje ljudstva, ki se kaže v tem, da ljudje jemljejo slovo od kmečkega dela ter grede v mesta kot hlapci in dekle, v obrti in tovarne kot delavci; to je preseljevanje. Na deželi nastaja vsled izseljevanja in preseljevanja veliko pomanjkanje delavskih moči, gospodarstva hira, čeravno je izobrazba kmečkega ljudstva v zadnjem času silovito napredovala, ter ga usposobila, kmetijstvo umno urediti v vsakem oziru.

Ze dolgo let traja tako izseljevanje in preseljevanje, in nobenega znamenja ni, da bi se kmalu ustavilo. Ta okolnost vzbuja sedaj v vseh krogih, katerim je kaj do kmečkega stanu, veliko bojazen glede bodočnosti. Kmečki stan je za obstoj vsake države neobhodno potreben, in kjer je popolnoma propadel, tam ga na novo ustvarjajo, kakor n. pr. na Angleškem. Mesta in tovarne niso sposobne, vzdržati močne države. Iz kmetov dobivajo mesta in tovarne nove močne, krepke in zdrave moči, odtod dobiva pri sedanjih razmerah država varstvo za svoje notranje in zunanje sovražnike, dobiva vojaštvo. Tudi uradi dobivajo svoje najboljše moči iz kmečkih hiš.

Ni čudo, da so se v očigled tega vsega naši politiki in državniki, osobito pa prijatelji kmečkega stanu, začeli resno brigati za te žalostne prikazni v našem ljudskem življenju.

Omenili smo že na tem mestu, da je tudi naš knezoškof izdal letos pastirski list, ki se je pečal ravno z vprašanjem izseljevanja in preseljevanja, in ki je pokazal, kako očetovsko skrb ima naš nadpastir za svoje kmečko ljudstvo, in kako bistro oko za njegove potrebe in težave.

Glavna skrb vseh, ki se brigajo za to vprašanje, se obrača na to, kako opomoči sedanjemu preseljevanju in izseljevanju, ki zadeva pred vsem kmečki stan. Naravno, da se iščejo razlogi za te prikazni, in da se skuša te razloge odpraviti.

Čeprav bi bilo zanimivo in poučno, navesti vse različne razloge, ki pridejo v poštev, vendar danes ni to naš namen, o tem hočemo govoriti pri drugi priliki. Danes se hočemo pečati z enim razlogom, nam-

reč s pomanjkanjem dohodkov pri kmečkem prebivalstvu, in govoriti o enem načinu opomoči, o domači obrti.

Na Dunaju je pretekli teden c. kr. kmetijska družba priredila zborovanje, na katerem se je govorilo o domačem obrtu tudi z ozirom na to, v kolikor je sposobna zaprečiti izseljevanje in preseljevanje kmečkega ljudstva, ter mu dati na domači grudi prilžnosti, zaslužiti si dovolj svojega kruha.

Majhni posestniki imajo mnogokrat več delavnih moči, kakor jih treba za obdelovanje njihovega posestva. Njih posestvo vsled majhnega obsega navadno tudi ni zmožno, da bi moglo vzdrževati več ljudi. Vsled tega izseljevanje in preseljevanje. Da se v kljub tem okolnostim ljudem na majhnih posestvih pripravi dovolj dohodkov za vsakdanje življenje, nastala je po mnogih krajih domača obrt. Na Slovenskem imamo take obrti na Kranjskem, in sicer čipkarstvo, suha roba, pletarstvo, na Štajerskem imamo pletarstvo in ponekod še pridelovanje platna.

Večina zborovalcev na Dunaju se je izrekla za to, da se naj goji dom. obrt, ker zabranjuje preseljevanje in izseljevanje, čeprav ne povsod, in tudi krajevno le v velikem obsegu. Vendar majhna opomoč je tudi domača obrt.

S temi vrsticami smo hoteli obrniti pozornost naših rodoljubov na domačo obrt, obenem pa tudi na prevažno vprašanje preseljevanja in izseljevanja.

Železnica Rogatec—Brežice—Rudolfovo.

K dopisu „Dr. Benkovič kot politik“ v štev. 15 „Narodnega Lista“.

Kar celi dve strani je „Narodni List“ posvetil poslancu dr. Benkoviču pod gornjim naslovom. Vprašali smo se hitro: Kaj je vendar zopet zakrivil ta preklicani dr. Benkovič, da liberalcem in nemškutarjem ne da mirno spati? Ali je mari hudo oškodoval narodne koristi brežiških Slovencev, s katerimi se je ramo ob rami skozi leta brezobzirno bojeval proti sovražni nam birokraciji in nemškutarskemu mešanstvu v prid gospodarske neodvisnosti svojih sobojevnikov, in v prid okrepitve narodne zavednosti ljudstva? Saj okolnost, da je dopis bojda iz Brežic, nam je navdahnila ta sum.

Helena je mela dobro glavo, lahko se je vučila, pa vrla je bila, svoje starše je rada mela, spoštovala jih je, pa vbogala, Pokorna jim je bila v sem, samo v navikih jim je na tihem nasprotivala.

Dere (kadar) ne več v školo hodla, so jo stric k sebi vzeli. V Radgono je hodla kupivati potrebne reči za kuhinjo, obleko, pa še kaj. Najrajši je šla kupivati v nedeljo pa svetek. Vsegdar je šla k svetovi maši pa k predgi.

Vse to jo je tako prevzelo, da se ne mogla več braniti. Zelela je postati katoliška. Te svoje srčne žele je razodela gospodi tehonti. V svetovi veri bla že itak zadosti podvčena, pa je v štirinajstih dneh postala katoliška, kaj si je že tak dolgo želela.

To pa staršom pa strici ne ostalo dolgo zakrito. „Si resen katoliška postala?“ jo nekega dneva čemerno pita stric.

„Moj lübi, dragi, zlati moj stric, jas nesen mogla drugači. Vidla sen, no previdla, ka lüteranjska vera ne pela v nebesa, jas pa bi le rada v nebesa prišla.“

„Što te je tak nalago? Ali bodi drgoč to, kaj si bila, ali pa se mi poberi, ka te nigdar več ne vidim!“ Kumaj si je stric svoj čemer zegno, pa v soj sopi priži oča.

„Kaj čujen, Helena! Ali je resen, ka si k drugoj veri pristopila?“

„Resen je, resen,“ reče brat, „ravno zaj mi je pristala.“

Oča jo pograbi za kito, vlači jo po hiži, pa jo požene skoro golo čez prag. „Ne prikaži se mi več pred moje oči!“

Siroče je odišlo. Šla si je na Štajarsko službe iskati. Za tri tedne je v nekoj vesi blüzo Lotmerka, pri enem kmeti, dobila službo. Dostikrat si je mislila na svoj bogati dum. Žalostna se je spominjala na go-

Ali je mari oškodoval politiko slovenske delegacije v deželnem zboru štajerskem? Saj liberalni listi venomer trdijo, da je obstrukcija le sad njegove kaprice, četudi se je že neštokrat pribilo, da je slovenski klub vsled soglasnega sklepa posegel po tem orožju zoper nasilstva nemško-nacionalne večine.

Ali je morda celo dr. Benkovič kriv, da baron Bienert še vedno mehko sedi na sedežu ministrskega predsednika?

Pregledali smo brzo dopis in spoznali, da je dr. Benkovič zakrivil neodpušljivi greh, ker je imel predrznost, zoper par brežkih mogotev vložiti v svojem in v imenu več drugih ovadbo radi žaljenja časti pred novomeškimi porotniki, ne da bi si vnaprej zasigural vspeh obtožbe.

Res, v javnem življenju kakor povsod, odločuje le vspeh. Toda daleč bi prišli v našem javnem, posebno narodnem delovanju, če bi pri naših razmerah vedno le na neposreden vspeh računali!

Ko smo prečitali cel dolgovezni članek, mislili smo si z velikim pesnikom: „Ako želiš, da ne bodo kavke okrog tebe kričale, ne smeš biti jabolko na zvniku!“ Trakuljasti dopis je namreč v obratnem razmerju za važnostjo snovi članka.

Prav za prav moramo biti dopisniku hvaležni za njegov umotvor, ki mu je očividno delal mnoge preglavice; saj nam je dal lepo priliko, da moremo enkrat odkrito govoriti o železniškem vprašanju, iz katerega se je izcimila ta afera.

Najprej nekoliko zgodovine! Dne 14. septembra 1907 se je v Brežicah osnoval železniški odbor z namenom, da pripravlja dela za zgradbo soteljske železnice.

S posebnim cirkularom se je pozvalo občine ob progi te železnice, naj pošljejo v železniški odbor po dva člana občinskega odbora, med katerimi naj bo, če mogoče tudi župan; saj več občin brežiškega okraja je prejelo vabilo te vsebine. V železniškem odboru so bili zastopani sploh le občinski in okrajni odborniki.

Ni res tedaj, kot trdi dopisnik, in pred njim že letak železniškega „odseka“ od 6. oktobra 1909, da občine niso hotele dr. Benkoviča v odbor voliti, pa če pa ga vsled besedila cirkulara na občine in okrajne zastope niso mogle voliti, ker tedaj ni bil on ne občinski in ne okrajni odbornik! Tako je, dopisunče! Značilno je za namen

spodinstvo pri strici, in na srečo, kera jo je čakala tan, pa v svetovi veri je vsegdar najšla tolažbo.

Dve leti je bila v tistoj službi, pa se je spoznala s hlapcom, vrlim, bogaboječim Mravlakom. Vzela sta se, pa se preselila v kučo jedvinega gospodara za ofra.

V tisten časi je bilo takših kuč več. Maš kučo, je pomenilo teko kak, maš ofra?

Ofer je v kuči prebivo. Mejo kravo, no par svinj. Za to je mogo gospodari celo leto zapstunj (zastonj) delati. Če duma ne bilo silnega dela, je smejo iti na delo inan (drugam), ka si je kaj zaslužjo. Zdaj nega več takših kuč, nega več ofrov.

Mravlak pa Helena, ki so jo imenovali „lüteranjsko“, sta živela siromaški, pa zadovolna no srečna sta bila. Za dve leti je Helena porodila Lenčiko. Mravlak se je male pučice veselijo, pa no dugo, pri košnji se je zaslado, vüzgale so se jemi plüča — za tri dni bo mrtev. Helena je ostala z detetom sama. Mela je plüg njive v štunt, počasi pa „štunta“ (najemščine) ni mogla več zmagati, pa jo je začelo krüha zmanjkovati. Včasi si je kakši kolač krüha zaslužila, včasi pa so joj ga dobri lüdjje tak dali.

Lenčika je začela v školo hoditi. Če sta mele krüh, si je nesla v školo krüh, dere ga ne bilo, pa joj je mati skühala dve jajci. Eno od teh joj je Stoklasov Vanek razbijo, po blati raztrosjo, pa hitro odbežo v školo nazaj. Za pa ga je začela vest peči, ne mu dala mira; kaj si napravjo, kaj si napravjo, mu je pravila vest. Ves nemiren gre iskati Lenčike. Pita je školare, če bi jo ge vidli. „Ve ti to v koti joče, če si joj pogübjjo jeni siromaški obed, ti küga ti,“ pravi neka deklinca.

Vanek hitro stopi k Lenčiki — „Ne joči se Lenčika! meni je žo, ka sen ti to napravjo. Hodi z menoj, ne bodi hüda! Jaz mam belega krüha zadosti za o-

PODLISTEK.

Lenčika.

Po resničnoj podlagi.

Nekak v sredi maja je bilo, pa je stala mala Lenčika za voglon pri školi. Kühano jajčice si je belila za obed. V naglici pribiži Stoklasov Vanek (Ivan, Ivanek = Vanek), podbije joj roko, ka je jajce opalo iz nje, pa se v blati vso razneslo. Žalostno je Lenčika poglednola Vaneka, s solzmi zaletimi očmi ga je poglednola. Ne mela druge hrane, kak dve kühani jajčki za celi den. Mati so soj je skühali, ka si je v školo nesla, da krüha neso meli, že duga ga neso meli.

Pa negda mati ne bila takša sirota. Bila je hči bogatega lüterana. Kovač Ferenc jeni oča, z düšoj pa s telom lüteran, je mejo dve hčeri, pa enega sina. Penez dosta, dosta pola, lepe živine, pa rodovitne gorice, vse to je glešto (posedel) Kovač. Ne daleč od je ga pa je gospodarjo jegov brat Jüri, ki še bo bol bogat. Heleno je najbol štimo. Una mu je pozne gospodinjala, da bo vdovec, pa dice ne mejo, una je tüdi namenilo pu njen vse dobiti.

Toti lüdje so živeli na Vogrskem blüzi štajarske meje. Helena je hodla v Radgono v školo. V šoli je čüla lepe katoliške navüke. Čüdila se je, ka so jo mati pa oča duma celo drugači vüčili. Pa bol se je temi čüdila, bol se je navzela tistih navükov, kere je v školi čüla. Včasi (tu pa tam) je od tega kaj duma pravila, pa vsegdar sta jo oča pa mati mrski skregala, te pa ne povedala besede več, bojala se je, da bi jo dali v lüteranjsko školo, kak so brata pa sestro. Tega pa una ne bi štela, ne za nič na sveti, ne bi štela tega.

Vašega skrupucala, da ravno to neresnico s tako slastjo konstatirate.

Vrh tega pa je dr. Benkovič bil tedaj že državni poslanec breškega okraja, in radi tega bi moral imeti tehtne pomisleke, vstopiti v odbor; kajti za poslanca, ki ume z enako vneto zastopati koristi več krajev, je gotovo najbolj nehvaležna naloga, delovati v železniških odborih in se potegovati za eno traso; s tem si namreč nakoplje nasprotstvo drugih krajev.

Resnicoljubni dopisnik trdi dalje, da so bili v odboru Nemci ter Slovenci obeh strank; v resnici pa so v načelstvu odbora, ki se je osnoval v senci dne 8. grudnia 1907, in ima malo govoriti, 5 Nemcev, 2 Slovenci, in eden brez narodne barve, med temi nobeden pristajaš S. K. Z.; širši odbor ni imel ničesar odločevati, ampak je služil le za štafažo ožjemu odboru.

V izvrševalnem odboru (geschäftsführender Ausschuss), ki ima odločilno besedo, in je vse posle sam vodil, ne da bi se brigal za načelstvo ali širši odbor, pa je bilo pet brežičkih Nemcev, a noben Slovenec in noben zastopnik iz celega breškega okraja!

Tako grdo zapostavljanje more prenesti samo brezmejna slovenska ponižnost in brezbriznost. Par breškimi Nemcem naj se tedaj mirno in brez kontrole prepusti reševanje vprašanja, ki je velikanske gospodarske važnosti za cele okraje!

Tej peščici naj bi se tedaj prepustilo odločevanje o vitalnih koristih našega ljudstva!

Pa da bi se saj kaj delalo! A poldrugo leto se železniško vprašanje ni premaknilo za korak dalje. Šele tedaj, ko je poslanec dr. Benkovič zvedel, da so se pogajanja med železniškim odborom in inž. Daubachy radi nakupa železniškega projekta izjalovila, in se je iz raznih, došlih mu izjav prepričal, da med interesenti vlada velika nevolja nad „Eisenbahnausschuss-om“, osnoval je on že koncem septembra 1909 ožji pripravljalni odbor, sestojel prvotno iz treh članov, ki se je vsej dne 2. oktobra 1910 dopolnil na 20 članov.

Za prvotno ožji pripravljalni odbor je dr. Benkovič sestavil leta d. t. 26. septembra 1909., ki je dvignil toliko prahu, ker je v živo zadel stari izvrševalni odbor.

Stari izvrševalni odbor je tedaj hitro dal prvi znak življenja od sebe v podobi letaka od 6. oktobra 1910, katerega je brez dovoljenja (!) podpisal „Eisenbahnausschuss“, ne pa samo izvrševalni odbor; v tem je ne le dr. Benkovič — kot namiguje dopisnik „Narodnega Lista“ — ampak člani novega odbora sploh nazival „samo politične hujšakače“ (rein politische Hetzer, torej v množini, kakor se glasi dotično mesto v nemškem (!) izvirniku) in jim očital, da jih vodi le politična hujškarija.

Radi tega žalečega izraza je 20 članov novega železniškega odbora po dr. Benkoviču vložilo ovadbo na kazensko sodišče zoper tri člane izvrševalnega odbora „Eisenbahnausschussa“, to je tri korifeje breškega „nemštva“, zoper dva agitatorja tega posilnemtva, in zoper dva uslužbenca breške mestne občine, ne iz maščevalnosti dr. Benkoviča ali drugih nizkotnih namenov, ampak zgolj iz nesebičnih, interesu slovenske stvari v Brežicah služečih posebnih vzrokov, ki so gotovim narodnim krogom v Brežicah dobro znani, ali pa jih vsakdo more zvedeti iz bivše neposredne bližine dr. Benkoviča. Saj za take „žalit-

ve“ poslanec dr. Benkovič osebno, ki že delj časa stoji v sredini političnih viharjev, in je že kaj drugega ravnodušno prenesel, ne more imeti drugega, kot pomilovalen posmeh.

Ker se vkljub temu tako vsiljivo povdarja, da dopis „Narodnega Lista“ izhaja iz Brežic, sklepamo, da je dopis skovan v štajercijansko-nemškutarski liberalni novomeški breški kuhinji, ki ga je po vsikdar uslužnih posredovalcih zanesla v celjska narodno-liberalna trobila, da dr. Benkoviču prizadene političen udarec. Namen dopisa je tako prozoren, da tudi političnim finesam nevajeno oko more zaslediti tajne niti, ki vodijo med narodno-liberalno in štajercijansko-nemškutarsko stranko v skupnem boju zoper dr. Benkoviča.

Radi letaka od 6. oktobra 1909. bi se tedaj korifeje breškega nemštva morale zagovarjati pred novomeškimi porotniki. Iz posebnih taktičnih razlogov tekom sodne preiskave dr. Benkovič ni razkrival zgodovine novega železniškega, zlasti pripravljalnega odbora, in posebej še okolnosti, da je obstojal ožji, že koncem septembra l. 1909. osnovani, in potem širši, dne 2. oktobra l. 1909. osnovani pripravljalni odbor; obtoženci pa so to nepopolnost preiskave izrabili, da so se izognili porotnikom, in potem nevidnih političnih uplivov pri višji deželni sodnji dosegli, da je zavrnilo obtožnico.

Kaj je izreklo višje deželno sodišče? Reklo je, da tožitelji niso opravičeni tožiti obtožencev, ker iz letaka ne sledi, da bi obtoženci imeli ravno tožitelje v mislih; obtoženci sami so se že tekom preiskave zagovarjali, da niso imeli namena, koga osebno žaliti. Torej radi tega, ker so breški Nemci na celi črti zlezli pod klop, in napeli vse sile, da se ubranijo zaslužne sodbe porotnikov, zato je tako veselje v liberalnem Izraelu! Patent-narodnjaki se radujejo, ker je višje deželno sodišče v prid breških Nemcev poseglo v delokrog porotnikov, in obtožnico kratkoma zavrnilo, mesto, da bi zahtevalo več pojasnil o „pripravljalnem“ odboru. Narodno-štajercijansko-liberalna zveza v bengalični luči!

Uganka nam je, kaj ima poslanec dr. Benkovič s tem opraviti, zakaj se je dopisnik „Narodnega Lista“ radi tega ravno spravil nad njega. S svojega strankarskega stališča ima dopisnik končno popolnoma prav; kajti načelo njegove stranke je menda: Pridno nasprotnika obrekovati, nekaj se bo že prišlo!

Pribiti pa moramo, da je dr. Benkovič kot poslanec v tej zadevi vsaj toliko dosegel, da je železniški odbor prebudil iz spanja pravičnega, da je pereče železniško vprašanje krepko potisnil za par korakov naprej do uredničenja, da je stari železniški odbor vendar začel strasirati njem železnice, da bo novi železniški odbor v kratkem času trasiral svoje tračice, in da so se vsi interesirani krogi obprogi živo začeli zanimati za to veljavno vprašanje.

Dr. Benkovič kot odvetnik v tej zadevi ni iskal dobička, in ga ne bode; v zadoščenje naj mu bo politični in narodno-gospodarski vspeh. Dobiček radovoljno prepušča onim, ki stoje za dopisnikom „Narodnega Lista“; dopisnik očitno ne more umevati, kako more imeti kdo tako malo smisla za pridobivanje premoženja, da v korist dobre stvari žrtvuje tudi svoje

ime kot odvetnik, in svojim poslanskim dolžnostim zastavlja stanovske koristi. To diši prav po nekem novomeškem receptu!

Dopisnik „Narodnega Lista“ javka, kako da more slovenski kmet voliti takega poslanca, ki kot poslanec pri vsakem koraku v političnem delovanju ne pomisli, ali mu ne bo kot odvetniku škodoval; s tem pa je nehote dal najbolje spričevalo dr. Benkoviču, katero bodo njegovi volilci gotovo uvaževali, in za katero mu bode posl. dr. Benkovič zelo hvaležen. Hujše ni mogoče obsoditi liberalnih kapitalističnih nazorov, kakor je to storil dopisnik „Narodnega Lista“, med čegar vrsticami se bere: Najpreje kupičenje premoženja, izkoriščanje poklica; potem šele javno delovanje! Slovensko ljudstvo je take koristolovce že davno pomedlo; zato pa tudi oni, ki stoji za dopisnikom, kljubu sivim lasem med ljudstvom ne vživa stotine zaupanja, kot ga ima dr. Benkovič od svojih volilcev.

Končno nekaj splošnih opazk! Zgodovina železniškega vprašanja nam zopet jasno dokazuje, da se naši liberalci vedno nemškutarjem in štajercijancem za škrice obesijo, kadar menijo, s tem naši stranki škodovati; dokazano je znova, da gredo naši liberalci celo v strogo gospodarskih vprašanjih rajši s štajercijanci, nego z nami; dokazano je celo, da naši liberalci tudi strogo gospodarske zadeve izkoriščajo le v svoje strankarske namene, in da se za nje le toliko časa brigajo, dokler jih morejo tako izkoriščati. Kajti v celem železniškem vprašanju so liberalci na Kranjskem in Štajerskem le privesek nemškutarjev, med tem ko je naša stranka energično in odločno posegla vmes, in stvar spravila v tir.

Kar se tiče osebnih napadov na dr. Benkoviča, naj zadošča, da ponovimo pregovor o kavkah, ki hrešijo najrajši visoko okrog jabolka na zvoniku. Tudi to je potrebno zlo na svetu; kajti tako kavkanje je le vzpodbuja k novemu smotrenemu delu. Dr. Benkovič kot poslanec bi hitro izgubil zaupanje slovenskega ljudstva, če bi si ga narodno-štajercijansko-liberalna zveza sem ter tja ne „privoščila“. Značilno za pomanjkanje novih napadov je to, da morajo že na Kranjsko na posodo hoditi. V očeh volilcev dr. Benkoviča veljajo besede francoskega državnika: „Vrednost vsakega politika se meri po množini oseb, katerim je na potu!“ Kakor se vidi, je še vedno zelo na potu ne le nemškutariji v Brežicah, četudi je „odkuril“ v Celje, ampak da ima gorke prijatelje tudi v Novem mestu.

Politični ogled.

— Volitve v ogrski državni zbor se izvrše v prvih desetih dneh meseca junija.

— Albanska vstaja še vedno ni zadušena. Turki morajo še vedno pošiljati vojake proti albanskim vstašem, in ni upanja, da bi jih tako kmalu porazili.

Mala politična naznanila.

Dne 15. aprila: V drugi polovici tega meseca se začne na Dunaju skupna ministrska posvetovanja, da se sestavi skupni proračun. — Za nove trdnjave in za zgradbo novih železniških prog bo izdala Rusija 1300 milijonov rubljev. — Srbska vlada je sklenila, da sezida v Srbiji moderno tvornico topov. V vojnem ministrstvu že izdelujejo tozadevne načrte.

Dne 16. aprila: Veliki mojster nemškega viteškega reda nadvojvoda Evgen je naročil upravi graščine nemškega viteškega reda v Busavi, naj pripravijo vse za sprejem in za bivanje cesarjev Franca Jožefa in Viljema, ki se sestaneta v graščini začetkom julija. — Centrum in konservativci nameravajo poostriiti poslovnik pruskega deželnega zbora tako, da se smejo poslanci nemirneži izključiti od več sej. — Bivši predsednik ameriških Združenih držav se je včeraj jutraj pripeljal na Dunaj. — Na Dunaju se vrši danes ministrski svet, kateremu se pripisuje velik pomen.

Dne 17. aprila: Črnogorski knez bo povodom svojega jubileja vse radi zarote in razžaljenja Veličanstva obsojene osebe pomilostil. — Grška vlada je naprosila francosko, naj ji pošlje v zadevi reorganizacije armade enega generala in štiri višje častnike. — Srbski kralj Peter bo čez nekaj časa skupno s prestolonaslednikom potoval na Dunaj.

Dne 18. aprila: Ministrski predsednik Bienenrth je imel včeraj pri cesarju dolgo avdijenco o političnem položaju. — V goriških trgih je bil včeraj izvoljen za deželnega poslanca Andrej Gabršček s 342 glasovi, župan Mrevlje je dobil 170 glasov. — Volilno preosnovo za Hrvaško je hrvaška vlada že poslala vladarju v predsankcijo.

Dne 19. aprila: V soboto, dne 23. t. m. se bodo vršile v goriškem slovenskem veleposestvu deželnozborske volitve. Veleposestniki so se zedinili, da kandidirajo sledeče tri moze: Leopold Bolko, župnik Grča in Zucchiniati iz Medane. — V Sarajevu se uradno potrjuje, da bo cesar koncem junija obiskal Bosno, in jo prepotoval. — V Belgradu je včeraj zvečer umrl upokojeni polkovnik Aleksander Mašin, svak umorjene kraljice Drage, in eden glavnih zarotnikov leta 1903.

ba, pa še en trdi sirek, Lenčika, pa falat mesa še mam. Le hodi, oba ma (boma = bova) mela zadosti!“

Lenčiki je pač dišalo, da bla že lačna, Vaneki pa ne. Ostalo še je vsakega nekaj.

„Lenčika, to pa nesi materi domu! ozda (od zdaj) pa bon ti prnesa saki den falat krüha v školo, pa še kaj bojšega keoj,“ reče Vanek. Stoklasov Vanek bo (bo = ba = je bil) edini otrok bogatega kmeta, duma v drugoj vesi kak Lenčika. Ves turoven je prišo škole domu. Mati so mu prinesli dobre južine, pa jesti jemi ne šlo v tek. „Le je Vanek, ka boš prle veli!“ mu pravijo mati.

„Niš mi ne diši.“

„Ka pa ti je, če ti je hüdo?“

„Mamika, meni ne hüdo, le vest me peče, da sen velki greh včinj.“

„Vanek, Vanek, kaj si napravjo, hitro mi pove!“

„Vešte (veste) lüteranjkini Lenčiki sen zbijo zroke kühano jajčice, opalo je v blato, vse se je razletele, tako blo ne več za jesti, samo dve pa si je prnesla v školo.“

„Vanek, Vanek, kaj si to napravjo! To ne lepo za te, pa greh ti je.“

„Mamika, ve sen jojte vse to da, kaj ste mi s soboj dali. Tisto kaj pa joj je ostalo, sen reka, naj svojoj mamiki nese.“

„No to si dobro včinj, tak si popravjo svojo hüdobijo. Vanek, lüteranjka pa joj ne smeš nigdar več reči. Lüterani so tisti, ki nema jo prave vere, una pa ma našo vero. Nekda je resen bila lüteranjka, pa je pristopila k našoj veri, za to pa so jo zdumi nagnali bogati starši. Od vseh zapuščena, je mogla služiti. Bila bi lehko jako bogata, za pa je za volo vere veka sirota.“

„Mamika, nigdar nen več tote besede poveda.“

„To je lepo. Za pa jima nesi en kolač krüha, nekaj jaje, zabela no mesa bon ti tüdi keoj djala. Prosi jedvi, ka neta hüdi na te.“ Tüdi boš saki den neso Lenčiki falat krüha v školo, pa še kaj drugo.“

„To sen joj že tak obeča, zna sen, ka mi nete branili.“

Lenčika je vsa vesela priskakala iz škole domu, hitro je dala materi, kaj joj je prnesla, tüdi je joj povedala, kak je k temi prišla.

Še ste si od tega gučali, pa je priša Vanek. — To so vama naša mati poslali, pa rekli, da vaj morem prositi, ka neta hüdi na me.“

„Ve nesme hüdi, pač sme Bogi hvaležni, ki vse tak lepo zravna. Naj lübi Bog materi stokrat povrne, kaj so nama dobrega včini, vsaki večer me molili za njih.“ Tak so Lenčikina mati rekli, Vanek pa je veseli odišo.

Od zda se je Lenčiki v školi dobro godilo. Skrbela je Vanekova mati za to.

Nekega večera je Helena pri gospodnji žehtala (perilo parila). Pri takoj priliki pa pridejo pojbi z domače vesi v vajs. Pojejo, štorje si pravijo, kadijo, pa kaj kaj spočinjajo za kratek čas.

„Pajbje, prosim vas, ne kate (kadite) tak jako, mene že strašno v prsah peče!“ reče Helena.

Za pa joj zgrabi eden; pa joj kadi notri v vüsta, kadi joj močen vogrski tobak tak dugo, ka je omedlela. Čehi so skokoma odbežali, una pa ni več ozdravila. Hapila se je jetika, in na Veke meše den (Velka gospojnica) so jo zakopali.

Lenčika je vrgla vsa zjokana grüdo zemlje na materno trügo, pa je odišla za drugimi dumu.

Duma joj pove gospodar, ka je zdaj ofrija prazna, una pa naj odide, zütra že drugi ofer pride.

„Kaj pa bon te s totimi reči? Kam bon si djala dve posteli, homaro, ladico, pa v štali še je šeka, pa svinje in hlevi? Pusti še me en čas, ka si poiščen negi indi kvater, pa to vred spravim!“

„Ve nemaš kaj v red spravlati, to je vse našo, za to ka ste bli tak dugo v kuči zapstunj. Naveži si cülico pa odidi! Zütra že drugi ofer pride.“ To je pač lago, da bi se leži Lenčike znebj.

(Konec prihodnjič.)

Ne pozabite na Št. Ilj!

Državni zbor.

Dne 14. aprila je stopil zopet državni zbor skupaj. Koj v prvi seji je vložil poslanec Roškarij predlog, v katerem zahteva podporo za pogorelece v Berkoveh, župnija Sv. Jurij ob Ščavnici.

Slovenski klub je predložil jugoslovanskemu klubu ponudbo, da se oba kluba zblížata, in delata vsaj v narodnih in gospodarskih stvareh enotno politiko. Dosedaj so mnogokrat Plojevi to podrli, kar je Slovenski klub s težavo skušal sezidati.

Vlada je zahtevala dovoljenja, da sme vzeti posojilo 182 milijonov kron. Slovanski poslanci, izvzemši seveda Poljake, so bili proti temu, da pride tako veliko posojilo sploh na dnevni red. A imeli so manjšino za 40 glasov. Zato je prišlo posojilo v razpravo, in v soboto v odsek. Tam so zopet slovanski poslanci zahtevali, da se razprava zapostavi. Imeli so za 3 glasove manjšino, manjkalo je seveda tudi Ploj in Hrvat Vuković. Večina je dovolila celo 220 milijonov pesojila. Tako je gospodarstvo nemške večine, katero s svojo odsotnostjo še podpirajo slovanski liberalni poslanci.

Razne novice.

Iz šole. Na lastno prošnjo je umirovljen Gaspar Hrovat, učitelj v Šoštanj, ter se mu je izreklo priznanje. Razširi se enorazredna ljudska šola pri Sv. Pankracu v dvorazredno, dvorazrednica v Sv. Janžu pri Spodnjem Dravogradu pa v trirazrednico. Nastavljeni so: na ljudski šoli v Ponikvi kot definitivni učitelj Franc Horvat, dosedaj učitelj na Rečici, Marija Kregar kot suplentinja istotam; Marija Sorčan kot suplentinja na dekliški ljudski šoli v Hrastniku; Karl Mravljak kot učitelj v Zrečah pri Konjicah; Viljem Dobnik, učitelj na ljudski šoli v Marenbergu.

*** Učiteljsko mesto.** Na trirazredni ljudski šoli v Skalah pri Velenju je razpisano mesto stalnega ali začasnega učitelja. Prošnje se morajo poslati do 15. majnika krajnemu šolskemu svetu v Skalah, pošta Velenje.

*** Iz politične službe.** Okrajni komisar dr. Peter pl. Neugebauer v Ptuj prevzame koncem tega meseca začasno vodstvo mariborskega c. kr. okrajnega glavarstva. Okrajni komisar dr. Evgen Netolička v Mariboru je prestavljen kot okrajni komisar v Ptuj.

*** Iz železniške službe.** Josip Gostiša, postajnašnik pri Sv. Petru, je imenovan za prometnega kontrolorja na Zidan most; Jakob Prek, revident v Trstu, je imenovan za postajnašnika v Vuzenici; Friderik Perme, asistent v Divači, je premeščen v Trbovlje. — Na novo so sprejeti: Rudolf Pliberšek za Sevnico, Jožef Hönigmann za Slov. Bistrico, Ivan Korpar za Loče, Janez pl. Zuccato za St. Jur. — Premeščeni so: Adjunkt Walter Held iz Ljubna v Maribor, glavni kolodvor, postajnašnik Jožef Stopar iz Toblaha kot postajnašnik v Poljčane, Anton Gostiša, zač. asistent, iz Pesnice v Nemško Bistrico; uradniški aspirant Ivan Zapečnik iz Trbovelj v Divačo; asistent Franc Pertot iz Nabrežine v Trbovlje; uradniški aspirant Anton Turin iz Sevnice v Gratwein.

*** V Ljubljano!** V sredo, dne 11. maja se v veliki dvorani „Uniona“ ustanovi v Ljubljani naše novo narodno-obrambno društvo. Od povsod, kjerkoli žive Slovenci, naj pohite ta dan naši somišljeniki v Ljubljano, da s krepko močjo v Vseslovenski ljudski Stranki združenih Slovencev pričemo novo delo za brate na mejah. Kakor čujemo, bodo ta dan vsi voditelji slovenskega ljudstva zbrani v Ljubljani. Zato vsi začetkom majnika na pot v Ljubljano. Ustanovni shod novega narodno-obrambnega društva se vrši dop., popoldne se pa vrši občni zbor „Rafaelove družbe“, in pa velik razgovor „Jugoslovanske strokovne zveze“. Zvečer priredi slovensko glasbeno društvo „Ljubljana“ svoj prvi veliki koncert, kar bo gotovo zanimalo tudi vse naše glasbenike.

*** Binkoštna veselica** v svetovno znani Postojnski jami. Na Binkoštni ponedeljek, dne 16. majnika t. l. se vrši v tem edinem čarobnem svetu običajna jamska veselica. Več godb in pevskih zborov bode koncertiralo v velikanskih podzemeljskih prostorih. Iz Trsta, Kormina, Ljubljane, Reke in Pole bodo vozili v Postojno posebni vlaki, po znatno znižanih cenah. Vsa jama bode slavnostno električno razsvetljena, in vstopnina v jamo se je znižala ta dan na 2 K.

Na Dunaju so se dne 12. aprila zbrali zastopniki avstrijskih kmetijskih družb, kulturnih svetov in zadrug k skupnemu posvetovanju. Štajersko kmetijsko društvo je zastopal grof Attems, kranjsko pa ravnatelj Gustav Pirc. Poljedelsko ministrstvo je zastopal sekcijski šef dr. Ertl. Sprejeta je bila med drugim resolucija, ki zahteva, da se predložena predloga o novem vinskem davku takoj brezpogojno potegne nazaj. Konferenca je imela namen združiti vse kmetijske korporacije naše države v skupen boj proti sovražnikom avstrijskega kmetijstva.

*** K obstrukciji** v štajerskem deželnem zboru se javlja: Slovenski klub kakor resna parlamentarna stranka ne bo odklonil a limine posredovanja. Kakor izvedemo, se oficijelno še ni stopilo v stik z našimi poslanci, vsled tega tudi niso storili še nobenega tozadevnega sklepa. Po sedanjih nastopih sme slovenska javnost opravičeno sklepati, da bodo naši poslanci varovali tudi v bodoče odločno in brez ovinkov vseh ozirrov pravice slovenskega ljudstva.

*** Dr. Kukovec** — dr. Zguba. Veliko si je prizadeval dr. Kukovec po ovinkih in drugače, da bi bil spravljen g. kateheta L. Rantaša v kašo. A ne prva, ne druga inštanca mu ni napravila tega veselja. Dr. Kukovec je zgubil obe tožbi. On kot general bi bil rad rešil tožitelja, saj učitelji so mu še najbolj zvesti oficirji, ki stojijo v prvih vrstah Narodne stranke. Menda pa g. dr. Kukovec za svoje zastopstvo pri sodnji ja ne bo kaj zahteval, saj mu učitelji itak žrtve prinašajo, kadar se gre za Narodno stranko?

*** „Hrvatski katolički narodni savez“** so, kakor smo že v zadnji številki napovedali, ustanovili zbrani hrvatski rodoljubi v Zagrebu. Da se je ta hrvaška katoliška zveza ustanovila, za to si je veliko prizadel krški škof dr. Ant. Mahnič. On je s početka nameral, da se imenuje društvo „Hrvaška ljudska zveza“ po vzgledu sličnega društva med nemškimi katoličani. Ustanovni občni zbor pa je to ime spremenil v gori označeno ime, kar pa ni posebno važno. Udeležencev je bilo blizu 200, večinoma duhovščina vseh možnih političnih strank in nekaj visokošolcev. Bila sta navzoča tudi škofa dr. Mahnič in dr. Krapac, kakor tudi nekateri poslanci najrazličnejšega političnega mišljenja. Vse to priča, da se hoče postaviti društvo na čisto nepolitično stališče, kar je povsem prav. Na Hrvaškem je vsled političnih strank in strančev vse raztrgano, in zato je prav, da se z novim društvom najprej zbudi smisel za skupno delo katoličanov, posebno pa duhovščine. Namen društva je nepolitičen, torej kulturn in gospodarski. Društvo bo delovalo s predavanji, ljudskimi shodi, društvi, knjižnicami, časopisjem in gospodarskimi organizacijami. Kmet se mora najprej rešiti izpod jarma oderuhov. Na ustanovnem občnem zboru so se pretresovala pravila od točke do točke. Naslov „krščanski“ se je spremenil v „katoliški“. Izvolili se jako obširni odbor, ki obsega može iz vseh hrvaških pokrajin. V odboru je tudi škof dr. A. Mahnič. — Novi in zdravi hrvaški organizaciji želimo najboljši uspeh!

*** Prvi vseavstrijski esperantisti** dan se vrši ob Binkošti na Dunaju. Ker je takrat že otvorjena mednarodna lovska razstava, pride ta čas mogoče tudi kateri slovenski esperantist na Dunaj. Ta naj ne zamudi prilike, obiskati esp. dan, da bo videl, kako zmaguje naša ideja. „Natančnejša pojasnila daje radevolje Lj. Koser, Juršinci pri Ptuj, Štajersko.

*** Vojno ladjo „Zriny“** so v Trstu dne 12. t. m. ob 1. uri srečno spustili v morje. K slavnosti se je iz Brionskih otokov pripeljal tudi naš prestolonaslednik Franc Ferdinand s svojo soprogo vojvodinjo Hohenberg, iz Dunaja pa je dospel nadvojvoda Franc Saluator s soprogo Marijo Valerijo, ki je bila botra pri krstu te nove ladje. Razun članov cesarske družine so bili v dvornem paviljonu še cesarski namestnik princ Hohenlohe, več ministrov in najvišjih vojaških poveljnikov, dalje knez in nadškof gorški dr. Fr. Sedej, kapitularni vikar mons. dr. Petronio, in razni drugi oblastniki. Ko je mornariški superior blagoslovil ladjo, je sprožila nadvojvodinja Marija Valerija steklenico šampanjca po stari navadi, da se je ob ladji razbila, in dala znamenje za spuščanje ladje v morje z besedami: „Zdrkni v morje, in božji blagoslov naj te spremlja povsod!“ Ladjo so oprostili vseh opor, in počasi, potem vedno hitreje se je pomikala ladja v morje med navdušenimi klici tisočglave množice in gromenjem topov navzočih vojnihih ladij. — Nova vojna ladja bo šele prihodnje leto popolnoma končana in oborožena. Po končani slavnosti se je odpeljal nadvojvoda Franc Ferdinand v Gradec, nadvojvodinja Marija Valerija s soprogom se je pa odpeljala na ladji „Miramar“ zopet v tržaško pristanišče, kjer je bil ob 1. uri dvorni obed, katerega so se udeležili gori navedeni visoki dostojanstveniki.

*** Nadporočnik Hofrichter**, proti kateremu se vrši na Dunaju že dolga preiskava radi zastupljenja častnikov, bo menda obsojen še ta mesec. Po vojaških predpisih nima pravice do branitelja. Cesar ne misli napraviti nobene izjeme, in zato se bo moral Hofrichter sam zagovarjati.

*** Slov. kmečka zveza** ima še več stotin razglednic s sliko deželnih poslancev Kmečke zveze v zalogi. Razglednice, ki nam predstavljajo može, ki so se tako energično borili v Gradcu zoper nemško premoč, še ponovno priporočamo našim somišljenikom.

*** Mladeniške in dekliške znake** v krasni obliki je zopet založila S. K. S. Z. v Mariboru. Znaki so umetno izdelani. Dekliški nosijo podobo Brezmadežne,

*** Knjižnica S. K. S. Z.** v Mariboru. Koroške ulice štev. 5. je odprta vsak dan od 5. do 6. ure zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 10. do 11. ure predpoldne! Razpolaga s krasno zbirko vseh najboljših slovenskih pisateljev.

*** Za sklad „Obmejnim Slovincem“.** Vrste naših pridnih znamkarjev se vsak dan bolj množe. Med zadnjimi so doposlali sledeči: Gospica Micika Medved 4475 znakm. Vrla mladeniča Blaž Rihter in Mirko Tavrach, vsak po 300 znakm. Nad vse krasno zbirko vseh svetovnih znakm pa je poslal gospod Hrabroslav Ham v Mariboru. Le tako naprej! Bog plačaj!

Za obmejne Slovence je daroval gospod Jesih Fran v Sejanici pri Sv. Tomažu pri Ormožu 3.40 K.

Mariborski okraj.

Maribor. V petek dne 15. t. m. popoldne se je 15letni trgovski učenec Jože Kren na domu svojih starišev s puško v glavo vstrelil in se hotel usmrtiti. Smrtno ranjenega je pripeljal rešilni voz v bolnišni-

co. Vzrok samoumora je baje nepoštenost, ki jo je zakrivil pri svojem šefu.

m Maribor. Kot žrtev velikonočnega streljanja je dne 15. t. m. umrl v tukajšnji bolnišnici šele 18 let stari Karol Trinkaus od Sv. Ruperta v Slov. gor. N. v m. p.!

m Maribor. Pobiralec stojnine na tukajšnjem glavnem trgu je zelo prijazen človek. Minolo soboto je neko ženkico, ki mu ni mogla takoj plačati 4 vin., ker se ni nič prodala, v svoji prirojeni ljubeznivosti nahrnil s „Verdammt die windische Weiber“, in ji vzel dve jajci. Ker se je nekdo zavzel za ubogo ženko, ji je moral jajci vrniti.

Maribor. Na tukajšnjem sejmišču sta se v sredo, dne 13. aprila hudo sprla zaradi kupčije dva živinska mešetarja. Pri tem je prišlo do krvavega konca. Neki Štefan Ignorič s Pohorja je bil od svojega nasprotnika s tako silo udarjen po glavi z okovano težko palico, da je dobil globoko rano na glavi. Ignorič je izgubil mnogo krvi. Imenoma neznani nasprotnik jo je srečno popihal.

Maribor. V petek dne 15. aprila je razdravskega broda skočila iz samomorilnega namena v Dravo M. Novak, žena uradnikova. Ker je skočila v sredi Drave v najhujše valove, je ni bilo mogoče rešiti.

m Hoče. Velika žalost je zadela ugledno Jernej Frangešev družino v Bohovi. Zadnji četrtek so izročili materi zemlji njihovo najljubšo sedemletno hčerko Marijo. Dolgi spreved sosedov in znancev pri pogrebu je kolikor toliko tolažil dobre stariše in pričal, da sočustvujejo nad njihovo predrago izgubo. Najlepša tolažba jim je pač to, da je ljubi Bog lepo sprevideno hčerko vzel v nebesa, kjer za nje in za svoje bratece in sestre moli. Bila je že šolarka; čudno pa se je vsem ljudem zdelo, da ni bil nikdo od hočkega učiteljstva pri pogrebu: ne Moder, ne Gatti in niti njena učiteljica Cec. Teržan. To je malo čudno. Kaj takega gotovo ne vzbuja spoštovanja in ljubezni.

m Fram. Umrla je dne 13. t. m. na svoj rojstni dan gospa Ana Spritzei, hči lani umrlega gospoda Mihaela Turner. — Utonil je dne 15. t. m. v trgovca Zamolo globoki gnojnici petoletni viničarski otrok Rudolf Draksler.

Št. III v Slov. gor. Naše bralno društvo priredi v nedeljo dne 1. maja narodno veselico z raznovrstnim sporedom. Mladina bo predstavljala dr. Krekovo igro „Tri sestre.“ Že sedaj opozarjamo bližnja društva in prijatelje, da nas ob tej priliki počastijo z obiskom.

m Jarenina. Pri občinskih volitvah dne 14. t. m. so Slovenci v vseh treh razredih sijajno zmagali. Slava zavednim Slovincem!

m Sv. Rupert v Slov. gor. Zadnji Radeckijev veteran v tukajšnji župniji g. Anton Čuček je umrl dne 6. aprila t. l. Služil je še cesarja Ferdinanda od leta 1844. V krvnem letu splošne vstaje 1848 se je srečno vojskoval proti Pijemontezom pri Mantovi, S. Luciji blizu Verone in Vičenci. V glavni bitki pri Kustoci dne 25. julija pa je bil naš hrabri vojak z dvema kroglama zadet v levo nogo. — Kot invalid je v domačem kraju na Stražeh pri skromnih življenjskih razmerah doživel lepo starost 85 let. Razne vojaške ustanove za invalide so mu lajšale življenje, in čestokrat je radostno rekel: Hvala Bogu in svitemu cesarju za tako podporo! Bil je veren katoličan. Svetila mu večna luč!

Zgornji Zerjavci. Dne 7. aprila se je izmed občinskega odbora izvolil za župana Martin Kramberger, za občinske svetovalce pa Anton Perko, Al. Sparavec in Andrej Purgaj. Želeti je, da bi naša občina poslovala v slovenskem jeziku.

m Sv. Andraž v Slov. gor. Vrlega moža smo izročili večnemu počitku. Pri odprtem grobu mu g. nadučitelj I. Strelec, kot njegov dober prijatelj, posveti stalnega spomina vreden govor blizu tako-le: Rajni Jakob Klinar je bil rojen leta 1840. Po dovršeni domači šoli je šel v Gradec v šolo, kjer je bil okoli štiri leta. 18 let star je vsled hišnih razmer prevzel gospodarstvo, ter se oženil. Leta 1861 ga že kot občinskega odbornika v Smolincih najdemo v prošnji podpisanega, da bi se Smolinci k Sv. Andražu vfarili, kar se je leta 1863 tudi zgodilo. Istega leta je bil v Smolincih za župana izvoljen, ter kot tak bil razen dveh period do leta 1906, ko je radi bolehnosti odložil vsa častna mesta. Kot tak je dosegel, da je dobila občina Smolinci svojega zastopnika v kraj. šol. svetu Sv. Andraž v Slov. gor. To mesto je on večnostno opravljal do leta 1906. — Ko je zakon o okrajnih zastopih stopil v veljavo, so ga občine volile v okrajni zastop pri Sv. Lenartu v Slov. gor. in isti ga je poslal v tamošnji okrajni šolski svet. V obeh je deloval plodonosno okoli 30 let. Rajnik se je vedno rad učil in s pridom in sproti čital prišle postave, ter se kot župan po njih tudi ravnal. Ko sta začela izhajati v Mariboru „Slovenski Gospodar“ in „Slovenski Narod“, kdo je bil tega bolj vesel, ko naš Klinar? Naročil si je oba ter je že leta 1869 hotel pri Sv. Andražu ustanoviti bralno društvo; ker pa vlada pravil ni potrdila, so imeli tamošnji rodoljubi zasebno bralno društvo. Leta 1890 se mu je posrečilo ustanoviti pri Sv. Andražu z drugimi rodoljubi vred bralno društvo, katero je bilo začetkom leta 1891 otvorjeno. On in pok. župnik Jožef Kukovec sta pristopila kot ustanovnika ter plačala vsak 15 gld. Naročnik „Slovenskega Gospodarja“ je ostal do smrti. Tako je postal s pridnostjo in poštenostjo stebler slovenskega kmeta v tem okraju. Spomina vreden je še ta njegov nastop. Ko je

lenarški okrajni zastop prvokrat v kmečke roke došel, je takratni okrajni glavar pri seji malo porogljivo rekel, ker nima svojega tajnika seboj, naj bode izmed izvoljenih kmetov eden tako dober, da prevzame zapisnik, on mu bode že narekoval, kaj naj piše, ter pokaže na Klinarja, ki je delal najnedolžnejši obraz sveta. Ta na njegovo začudenje brez obotavljanja mirno prevzame zapisovanje, odkloni vsako narekovanje, zapisuje vse v slovenskem jeziku brez pogreška, in od teh dob lenarški okrajni zastop slovenski uraduje. Rajnik je bil tudi kot dobrotnik obče znan ter je podpiral razne koristne naprave. Lepo svoto je poslal za stavbo nove bazilike Matere Milosti v Mariboru. Doma je dal znatno svoto za novo šol. zastavo l. 1888, in za ono veteranskega društva, kateremu društvu je ostal podporni član do smrti; radi tega ga je isto tudi imenovalo častnim članom, ter ga spremljalo in nosilo na zadnji poti. Istotako je v zadnjem času dal 100 K za zastavo Marijine dekliške družbe; radi tega ga je tudi ista spremljala. Do konca življenja je bil vedno vesel in dovtipen; v čast si je štel biti član tretjega reda sv. Frančiška; srečnega se je čutil, ako je mogel komu srce razveseliti. Bog nam daj več takih mož!

m **Sv. Jakob** v Slov. gor. Pri nas bodo v kratkem občinske volitve. Naši sosedi: Sv. Ilj, Polička vas, Jarenina, so se tako častno postavili, da mi na noben način ne smemo zaostati. Res je žalibog, da nismo imeli in nimamo pri Sv. Jakobu takih organizatorjev, kakršne imajo naši sosedi. Pri nas se je dolgo, dolgo spalo, še sedaj marsikateri dremlje v potu svojega obraza, a tudi pri Sv. Jakobu so se začeli duhovi ločiti: zavedni slovenski kmetje se zbirajo. Naj bi se jim še ostali pridružili, ki nemškutarijo! Spomlad je prišla v deželo, povsod se kaže življenje in napredek; ne ostanimo edino Jakobčani zaspanci! Možje, kvišku!

Jakobčan.

Ptujski okraj.

p **Osebn. vest.** Baron pl. Neugebauer pride s 1. majem kot nadkomisar k c. kr. glavarstvu v Maribor. Bil je na Ptujju nepristranski in prijazen uradnik, ki ga bo ljudstvo pogrešalo.

p **Umrli** je dne 16. aprila v Leskovcu pri Ptujju č. g. župnik Martin Kralj po dolgi in mučni bolezni. Pogreba, ki je bil v ponedeljek, dne 18. t. m., se je udeležilo 16 duhovnikov in velikanska množica ljudstva. Sprevod je vodil vlč. g. dekan Kralj, mašo za dušnico je služil župnik sv. barbarski, vlč. g. Vogrin. V Leskovcu sta v teku enega leta umrla oba duhovnika — kaplan in župnik. Sveti jima večna luč!

p **Silna burja** je razsajala tu pretečene dni, in napravila veliko škodo na cvetju; v nedeljo popoldne se je močno bliskalo in gromelo.

p **Ptujski Nemci** so priredili v nedeljo, dne 17. t. m. veliko pomladansko veselico v prid svoji nemški hiši; kar leze ino gre, je bilo zbrano v nemški kazini. In tako navdušeni so postali na tej veselici, da so jo še v ponedeljek zvečer nadaljevali. Običajni „Blaumontag“, recimo „ponedeljek bridkega občutka“ se je moral topot za en dan prestaviti!

p **Ptuj-Mestni Vrh.** V četrtek, dne 14. t. m. zjutraj je umrl v zgornjem Mestnem vrhu po dolgi mučni bolezni in previden s sv. zakramenti bivši krojač in zavžitnikar g. Anton Bezjak v 80. letu starosti. Bil je skromen in delaven mož. Blag mu spomin!

p **Sv. Urban.** Komaj je preteklo nekaj mesecev, odkar je v Jančevski občini bela žena ugrabila nekaj krepkih mož in žen, in že zopet je stegnila svoje roke na mlado žrtev v osebi g. Marije Salamun, rojene Rašl, posest. in gostilničarke v Janežovcih. Bila je komaj eno leto poročena. Zapustila nas je v petek zvečer, dne 15. t. m. po kratki, mučni bolezni, prevedena s sv. zakramenti v starosti 32 let. Ranjaka je bila vzor krščanskih žen. Pogreb se je vršil dne 18. t. m. ob veliki udeležbi. Sprevod je vodil sorodnik č. o. H. F. Salamun z dvema domačima gospodoma. Ob grobu žalujejo mož, njen oče, bratje in sestra, zraven več sorodnikov. Počivaj mirno v hladni zemlji, dokler se nad zvezdami ne vidimo!

p **Sv. Marjeta** niže Ptujja. V nedeljo, 10. apr. pred pozno sv. mašo so napadli vročerkvni forminski fantje mladeniča Franca Bezjak od Sv. Lenarta brez vsakega vzroka. Fantje so ga obstopili, in Murski Ludvik mu je dajal tople zausnice, vsled katerih se bo moral zagovarjati pred sodnijo. Se pač pozna, v katere vasi prihajajo časniki „Štajerc“ in „Sloga“, in pa „Narodni List“.

Slovenjgraški okraj.

s **Velenje.** Tukaj je nemila smrt pobrala na jetični bolezni v teku 3 let vse tri hčerke gospe Mar. Lempl, sedaj omožene Tkave. Prva, Frančiška Lempl, je umrla pred 3 leti v 19. letu svoje starosti, druga, Marija Lempl, je umrla lansko leto dne 24. septembra v 20. letu svoje starosti, in tretja, Pavla Lempl, pa je umrla zadnji teden v 18. letu svoje starosti. Pogreb zadnje je bil dne 16. aprila. Blaga Pavlika in sestrice, počivajte v miru ter molite za ubogo, trepečo mater in tudi za svojega brata, ki se je zgubil med svet, ne vedoč še o vaši smrti. Mogoče ga doide poročilo po „Slovenskem Gospodarju“, da niste več med živimi.

Konjiški okraj.

k **Kebelj** na Pohorju. Samoumor. Obesil se je v noči od 11.—12. t. m., torej v nedeljo zvečer, Jurij Rihter, kmet v Modriču. Nekaj dni poprej je še prodal svoje posestvo z vsem imetjem, izgovorivši si samo svojo obleko z omaro ter postelj, nekemu tujemu kupcu. Bil je 2. eno leto vdovec ter oče sedmih otrok, kateri mu pa potem, ko so zvedeli o prodaji, niso pustili narediti pogodbe. To ga je pa gnalo v obup in žalost in je tako nesrečno končal svoje življenje.

k **Ziže.** G. Ribič, nekaj ste pozabili v zadnjem popravku dostaviti: Ni res, da mislimo, da je pečen krompir dober za seme, res pa je, da tega ne mislimo. Heil! Kaj ne, „bie kan aner ein nemškutar san, ben era „bindišar“ ist? Posilinemoi smo pa le!

Celjski okraj.

c **Celje.** Gabriel Klinger, ki je bil dolgo let protestantski cerkvenik, je prestopil v katoliško cerkev. Drugi dan po prestopu je umrl, in bil kot katoličan dne 17. t. m. pokopan.

c **Celje.** Posestvo Sannhof v Celju je kupila posojilnica v Ribnici na Kranjskem za 105.000 K. Hansbaumov vinograd pa g. Fajdiga iz Kranjskega za 13.000 K.

c **Celje.** Žandarmerijski oddelek v Celju štev. 6 dobi s 1. majem administrativni oddelek v Konjicah. Politični okraj Slovenjgradec se istočasno loči od celjskega žandarmerijskega oddelka in se prideli oddelku štev. 3 v Mariboru.

c **Učitelji** na okoliški šoli v Celju so zopet propadli, ko so vložili rekurs proti razsodbi okr. sodnije v tožbi proti bivšemu katehetu p. Ludoviku Rantaša. Dne 7. aprila je bil katehet popolnoma oproščen pri celjskem okrožnem sodišču. Tožitelji morajo plačati vse sodnijske stroške in advokata. Sedaj so pa ustavili sodnijsko postopanje tudi proti gospodu katehetu Antonu Pučniku, ker jim je po zadnji obravnavi pri okrožnem sodišču sapa čisto zaprlo in vidijo, da bi nič ne pomagalo. Tako dolgo vrč hodi k studencu, da se nazadnje ubije — tako je prerokoval „Narodni Dnevnik“ gospodu p. Ludviku Rantaša. Komu se je prej ubil?

c **Polzela.** Tukaj je dne 18. t. m. ob 9. uri zjutraj zatisnila oči obče prijubljena in velečislana dobrotnica ubožec, Marija Terglav, rojena Pader, mati deželnega poslanca Alojzija Terglav, v 77. letu svojega življenja. Bila je vzor slovenske katoliške kmečke žene, zato je božji blagoslov očitno spremljal vse njeno delo. Šestero otrok, tri sinove in tri hčere, je vzgojila v božjem strahu v trdne katoliško-narodne kremenito značajne sinove in hčere matere Slovenije. Dasiravno ni hotela nobenega svojih otrok dati v višje šole, so pa vsi dobri kmetje in kmetice, ki se zavdajo, da je kmečki stan stober in podlaga državi. Mila Bog ji v večnosti vse obilo povrni! Tisti pristni krščanski in narodni duh, kateremu je ona vedno zvesta ostala, naj se vedno na Polzeli razširja v čast katoliško-narodnim ženam. — Blag ji spomin!

c **Iz Zgornje Savinjske doline.** Obrekljivci v „Narodnem Listu“ zopet obetajo razkritja, in z veseljem, kakor pujski, se valjajo po nesnagi; ali svoje ime podpisati nimajo korajže. Bojazljivo se skrivajo za urednika bojazljivi dopisovalci iz vse doline. Pa pravijo, da so „fajn gospodje“ — časnikarske hijene. Se to si domišljujejo, da bi pred njimi kdo dokazoval svoje trditve. Za to je pač edino primeren kraj sodišče. Torej le k sodišču, ker se bodo priče za pri-segle. Ali vas je strah?

c **Nova cerkev.** Nekaj lepega. Mladenič krojaške stroke z veseljem in zanimanjem prebira dobre knjige in časnike iz tukajšnjega bralnega društva, in priznava, da se marsikaj lepega in koristnega nauči. V svojem plemenitem navdušenju želi takih dobrot tudi drugim. In kaj je storil? Polagoma zbrane vinarje je poslal upravnistvu dobrega lista, ter svojemu očetu naročil list „Slovenski Gospodar“. Vsak dober človek mora to z veseljem odobravati.

Gornjigrad. Nabor liberalne mladine je bil tako klaveren, kakor je ves gornjegrajski liberalizem klaveren. Naši gornjegrajski liberalci, neizogibne liberalne dame s svojim firbeam, amerikanski mladenič, novoštiftski naprednjak, seveda vsi učitelji in pa general te suhe armade Kukovec, to je bila svota liberalno-napredno-mladinskega shoda. Samo če vam povem, da je govoril novoštiftski Černevešek, ki tako govori, da ga more le silno napredni liberalci še poslušati, potem pa veste, kak je bil ta shod. Kukovec je ubijal naše deželnozborske poslance in tudi bridko tožil, da nočejo nikdar prej njega za dovoljenje vprašati, preden kaj začnejo. Notar Drukar mu je pridno sekundiral, tisti Drukar, ki prosjači pri dr. Benkoviču za železnico.

c **Gornjegrajski okraj.** Rokodelska zadruga. Gospod urednik! Ali veste kaj novega? Ne! Tedaj Vam pa hočem jaz nekaj povedati. Pri nas se je začel že sodnji dan, in sicer za liberalce! V nedeljo, dne 10. t. m. je imela rokodelska zadruga za občine Gornji grad, Bočna, Nova štifa, Ljubno, Luče in Solčava sklepati zaradi sedeža tega društva. Poprej so imeli seveda vse liberalni Gornjegrajci v rokah; a že pri zadnjih volitvah so jim vzeli načelnika in na Ljubnem nastavlili. Sedaj se je pa šlo za sedež tega društva. Gornjegrajci, in baje tudi g. Kocbek, so se trudili, da obdrži sedež Gornji grad. Pa ni šlo; s 14

glasovi večine se je sklenilo, da bo sedež na Ljubnem. Z Ljubenci so sli krščansko misleči rokodelci iz Radmirja in Luč — pogrešali smo zavedne Solčavane. Pri tej priliki so g. Kocbek društvu poslali račun — pa menda ne na jezo — in sicer 20 K za rabo čitank za rokodelske vajence, in 10 K za pisalne potreščine. Tu si usojamo samo ponižno vprašati, so li čitanke last g. Kocbeka ali slavnega krajnega šolskega sveta? Sklenilo se je, da se za čitanke 20 kron ne izplača. Tudi mala blamaža. Toliko za danes. Prihodnjič pa bomo sli iz Gornjega grada proti Ljubnemu po žagah „inšpicirat“. Mora še en soden dan priti — In potem bode prišel še sodnji dan nad druge nemškutarje in liberalce, ki imajo po besedah „Slovenskega Gospodarja“ tudi „dolge in umazane kljune, pa strje peruti“.

c **Iz Nove štifte** pri Gornjem gradu. Pred par tedni se je v pošto škrinjico v Novi štifi vrglo pismo, naslovljeno na uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. V uredništvo pa še do danes ni prišlo. Če ve kdo povedati, kam je ono pismo zašlo, dobi primerno nagrado.

c **Iz Gornjega grada.** Ker je bil po poročilih „Narodnega Lista“ in „Narodnega Dnevnika“ Milan Kelc celo po nedolžnem obsojen, se čudimo, kako da se župnika Fermeta, ki je napravil o njem „krivično“ ovadbo, ne toži pri sodišču. Tam bi se mu lahko dokazali vsi njegovi hudobni naklepi. Morebiti bi se posrečilo dokazati, da je celo Kelčevo rodbino že podavil. Tako nevarnega človeka, kakor je župnik Ferme, bi se moralo na vsak način spraviti kam na varno. Kar lotite se ga pri sodišču! Uspeh bo gotovo silno pretresljiv!

c **Nova štifa** pri Gornjem gradu. Naš nadučitelj g. Kelc se zadnji čas posebno zanima za mladeniške znake. Ker so pa med našimi mladeniči precej razširjeni, zato ima dostikrat priliko, si jih ogledati. Ni dvoma, da mu ugajajo. Največje zanimanje mu najbrž vzbuja križ sredi slovenskih barv.

c **Čebelarstva** podružnica za Savinjsko dolino priredi v nedeljo, dne 24. aprila t. l. po večernicah pri šolskem čebelnjaku v Grižah čebelarstvo predavanje. Predavata gg. Andrej Pikel in Ludvig Černež. Vse čebelarje uljudno vabi odbor.

c **Ljubno.** 18. t. m. se je poročil g. Ignacij Zavolovešek, veleposestnik v Okonini, z gospico Jožefo Grabner iz Juvaniga. Za obmejne Slovence se je nabralo na gostiji 24 kron. Mladima poročencema želimo v novem stanu mnogo veselih in srečnih dni. G. Ignacij Zavolovešek je bil kot mladenič zvest pristaš Kmečke zveze, torej se nadejamo, da nam ostane tudi zanaprej zvest sotrudnik. Naše najsrčnejše čestitke! — Sorodnik izpod Raduhe.

c **Dramlje.** (Tudi zoper narodnost in mir v fari.) Iz druge letošnje veselice Ciril Metodove družbe v nedeljo, dne 10. aprila v Dramljah naznanja „Nar. List“ zadnji četrtek 14. aprila, da so trgovec Jarnovič, učitelj Levstik in nek Prekoršek branili družbo zoper „ostudne klerikalne napade in brezvestno gonjo župnika Ogrižeka“. Kaj brezvestnega ji je pa župnik storil? Pohvalil jo je, da se trudi za narodnost, grajal jo je, da zapostavlja katoliško vero, in opominjal je njene ude, naj zahtevajo, da ne bo vodstvo družbe vere več zapostavljalo, zato, da se bomo vsi Slovenci s skupnimi močmi bojevali za svojo slovensko narodnost. Ta za narodnost in prijazen mir v fari in vero prijateljski opomin imenuje liberalen list ostuden napad in brezvestno gonjo!

c **Dramlje.** Izobraževalno društvo je zborovalo lani desetkrat, in letos že štirikrat. Poučni govori in zbrano petje privabi večinoma prav veliko pouka in veselja željnih poslušalcev. Le srčno naprej!

c **Sv. Peter** na Medvedovem selu. Na občnem zboru Katoliškega pol. društva za šmarski okraj je poročal župnik Gomilšek o delovanju društva. Nato je bil izvoljen novi društveni odbor. Poslanec Pišek zavoljo državnega zbora ni mogel priti poročat, pač pa je poročal poslanec Vrečko o deželnem zboru. Obširno je razložil razloge, zakaj so naši poslanci ustavili delovanje deželnega zbora. Soglasno so bile sprejete resolucije: Zbor izreče popolno zaupanje poslancem S. K. Z., odobrava obstrukcijo, tirja samoupravo za južni Štajer, protestira proti vinskemu davku in izreka željo, naj Slovanska Jednota v državnem zboru vstraja na sedanji poti.

c **Sv. Peter** na Medvedovem selu. Kmetijska podružnica priredi v nedeljo 24. aprila po večernicah v župnišću poučno zborovanje, na katerem bo govoril nadrevizor Vladimir Pušenjak o kmečkem združništvu. Udje, pridite poslušat vsi!

c **Sv. Vid** pri Grobelnem. Število udov Družbe sv. Mohorja je pri nas poskočilo na 111, torej jih je 40 več, kakor lani. Marsikateri bi se bil še lahko oglasil, pa za letos smo lahko zadovoljni tudi s tem prirastkom. Čast vsem zavednim št. Vidčanom!

c **Sv. Vid** pri Grobelnem. Naši liberalci se bahajo, da so boljši katoličani, kakor pristaši Kmečke zveze. A Boga menda častijo ob drugih dneh, a ne ob nedeljah in praznikih, ali je pa njihov liberalni kolodar napačno sestavljen. Kajti ravno tik ob okrajni cesti si lahko videl na velikonočni ponedeljek, kako je eden takšen vnet katoličan spravljal gnoj iz hleva in ga vozil na gnojišče. Zopet drugod slišiš ob nedeljah med sveto mašo tako razbijanje v delavnici, da začneš dvomiti, ali je danes Gospodov dan ali ne. Imena so na razpolago.

c **Sv. Vid** pri Grobelnem. Naši prijatelji, liberalci, so dobili sedaj enega ali več novih dopisnikov za celjske jasli. Zdaj torej, gorje nam! Že kar na o-

Slovenec Konrad Skaza,
delavnica za vsa cerkvena dela v St. Ulrich, Gröden,
Tirol
se najtopleje priporoča za vsa cerkvena dela. Velikanska
zaloge sv. razpel. Novi zanimivi slovenski ceniki sestoj in
franko. Postrežba solidna in hitra

Pojasnila o inseratih daje

upravnništvo samo tistim, ki priložijo vprašanju znamko za 10 vinarjev.

Loterijake številke.

Dne 16. aprila 1919.

Gradec . 9 59 47 27 73
Dunaj . 59 11 38 3 54

Seme pravega Kašelskega zelja prodaje Ig. Mrcina v Zg. Kašlju pri D. M. v Polju, Kranjsko, po 20 gr. za K 1'10 poštne prosto. Za pristnost in kaljivost se jamči. Prodaje se samo lastni pridelek. Pošilja se z obratno pošto, proti gotovini ali povzetju. 145

V najem se želi vzeti dobrodoča gostilna, pozneje se morda tudi kupi. V Mariboru ali v okolici. Ponudbe na poste restante št. 1000 Lipnica (Leibnitz). 185

Učencu od poštene hiše, se takoj sprejme v trgovino z meškim blagom in železom, Franc Korošec, Gornja Radgona. 118

Mesarskega učenca sprejme g. Miroslav Reimann, Maribor, Koroška cesta 66. 238

Velekrasno posestvo, ležeče v jako prijaznem kraju, tik okrajne ceste blizu Maribora se radi družinskih razmer po ceni proda. Posestvo meri 29 orolov zemlje, obstoječe iz travnikov, sadovnjakov, njiv, vinograde in velikega lepega gozda. Hiša, kakor gospodarska poslopja so vedno zidana ter v najboljšem stanju. Cena je 20.000 kron. Več pove Josip Serbec, km. sin v Gradiški, pošta Pesnica. 248

Čevljarški učenec se sprejme pri g. I. Skrabu, čevljarški mojster, Mlinska ul. št. 4, Maribor. 244

Na prodaj je zemljišče, tri četrt ure od Maribora, v kat. občini Vodoje, občina Karčevina, v obsegu 17 orolov, 2 orala vinograde z ameriškanskim nasadom, 2 orala hoste, njive, travniki in lep sadovnjak, hiša z gospodarskim poslopjem, živina in vse potrebno. Ponudbe na Josipa Serbec, posest. sina, Gradiška, p. Pesnica. 266

Novo zidana hiša tik velike ceste, 3 minute od farne cerkve, 1/2 ure od mesta, z dvema vrtoma, studenec z dobro vodo, se proda; primerno je za kakega duhovnika v pokoju, ali rokodelca, ker je tudi dobro idoča vinska obrtnija. Naslov v upravnistvu Slovenskega Gospodarja. 297

2 novi hiši, izvrstno stavljene, vse z opako krito, vsaka ima tri sobe, 3 ščedilnice, kuhinje, en kabinet, velika klet, tri svinjske hleve in devrnice, lep vrt, vodnjak pri hiši, tik velike ceste, na lepi ravni, pol ure od mesta in cerkve Maribor, blizu šole za vsako trgovino, rokodelca ali penzionista prav primerno, se takoj prodajo. Cena je 7.600 K. Pri kupitju se izplača okoli 4000 K. Več o tem pove lastnik Franc Podlipnik, Thesen 37, Maribor. 298

1 nov bencin-lokomobil 4—6 HP, 1 travniška brana, 1 železen plug, 1 mlin za debelo moko se po ceni odda. Strojno ključavničarstvo Karl Sinkowitsch, Palfgasse 9, Maribor. 293

Malo posestvo, 15 minut od Maribora glavni trg, obstoječe iz polja, travnika, gozda, lepega zelenjaka in dvorišča, novozidana hiša s tremi sobami, kabinet, kuhinja, še popolnoma davka prosto. Lepo gospodarsko poslopje, za 3 glave goveje živine in 8 svinj dovolj prostora. Zelo primerno za kakega penzionista kakor tudi za vsako trgovino, se pod lahkimi plačilnimi pogoji proda. Jožef Čeh, Dammgasse 299, Pobrežje pri Mariboru. 294

Pozor! Igle za gramofon z eno iglo, zamore se igrati 80—40 krat, ne da bi se plošča pokvarila in daje 60 krat silnejši glas gramofonu. Cena 1000 kom. samo 7 kron tranko. Napravite poskušnjo, prihranite mnogo. Jos. Krošelj, Sromle 21, Brežice, Štajersko. 309

Zelo lepa hiša še davka prosta s štirimi sobami, dvema kuhinjama, veliko klet, svinjski klevi in lep vrt je blizu Maribora na prodaj. Cena 16.500 kron. Zamenja se tudi s posestvom na deželi. Naslov v upravnistvu Slov. Gosp. v Mariboru. 279

Lepo posestvo zelo rodovitno, 14 orolov, kjer se lahko 10 glav goveje živine in 20 svinj redi, je blizu cerkve, šole in ceste pri Zg. Sv. Kungoti za 11.600 kron na prodaj. Naslov pri g. Korentu, Maribor, Kasernplatz št. 7. 286

Sprejme se učenec iz poštene hiše za mešano trgovino. Anton Privrenšek, trgovec na Muti. Štaj. 295

Učenec! Za trgovino s špecerij-skim blagom se išče priden in močan učenec, ki mora biti zmožen slovenskega in nemškega jezika. (Obiskovanje trgovske šole ni potrebno). Ponudbe se sprejemajo pri g. Ivana Marksa, trgovca v Leitersbergu pri Mariboru. 307

Lepo posestvo pri Sv. Jederti nad Laškim vse v dobrem stanju, meri 16 orolov, vinograd, njive, travniki, sadovnjak in gozdi, redi lahko pet glav živine, se prostovoljno proda. Več pove Franc Šlander istotam. 308

Za oskrbnika vzamem na moje malo posestvo pri Sv. Jederti nad Laškim trgovca poštenega, oženjenega človeka brez mnogo otrok. Posel: pomagati in nadzorovati pri košnji, sad spravljati in preštati. Plačilo: prosto prijazno stanovanje, vrt, četrtina sadne pišče (v dobrem letu 2—3 polovnjake) in nekaj sadja. Dobro mesto za krojača, čevljarja, zidarja, katere v tem kraju posebno potrebujejo, tudi za delavnega penzionista je pripravno. Oglasiti se je pri Jožefu u Scheligo, nadučitelj v pok. v Mariboru na Dravi, Nagystrasse 10. 310

Služba organista in cerkovnika se odda pri Sv. Martinu na Ponikvi ob juž. žel. Prosilci se naj osebno predstavijo. Nastopi se lahko takoj. Cerkevno predstojništvo 315

Pridna, poštevna kuharica želi primerno službo, h kakim mali družini ali v župnišče. Naslov v upravnistvu. 316

Slovenski kupci posestev, pozor! Podpisani s tem uljudno naznanjam, da tudi letos iz rodoljubja pri nakupu vsakovrstnih krasnih posestev v prijazni mariborski okolici brezplačno posredujem. Samo pisemnim vprašanjem se prosim znanka za odgovor. Spremem tudi vsakega resnega kupca na Pesniški postaji, če mi prihod in znak, da ga poznam, pravčasno naznani. Josip Serbec, km. sin v Gradiški, pošta Pesnica. 217

Ena hiša se proda v Spielfeldu, 2 orala zemlje pri Veliki cesti. Plačati je treba 3200 kron. Janez Mramor v Studeneh pri Mariboru, Šolska ulica št. 9. 312

Vestno in izurjeno kuharico se sprejme 1. junija 1919 v mestno župnišče na Spod. Štajerskem. Plačilo po dogovoru. Več pove upravnistvo „Slov. Gosp.“. 382

Lepo posestvo na prodaj. Posestvo, ki obstoji iz lepe hiše, vinograde, njive, travnika in gozda, 2 1/2 orala rodovitne zemlje na lepem razgledu 20 minut od mesta Ptuj. Cena 6000 kron. Vpraša se pri g. Jakobu Krajnc, Zgor. Breg št. 37, pri Ptuj. 334

Dva fanta, enega črnodnega kovača in enega kovača za vozove sprejme Alojz Paulina, kovaški mojster, Wernersdorf, p. Zeleni travnik (Wies) Štajersko. 331

Stara gostilna v dobrem, lepem in ravnam kraju v veliki vasi tik glavne ceste, 1 1/2 ure od Maribora, 1/2 ure od cerkve in šole, primerno tudi za kramarijo, se proda. Hiša je prostorna, ima več sob, kuhinje, kamro, živinjak in svinjski hlevi, mlinskih in podstrežke, vse zidano, z opako krito in v dobrem stanju. Lep vrt, dobre njive in gozd okoli 9 orolov. Cena je 14.200 kron Ostani dolg je 8000 kron, po enem letu se plača 4200 kron in ostanek takoj pri kupitju. Več o tem pove Anton Logar, Sv. Miklavž, p. Šta. Hoče pri Mariboru. 329

Proda se oprava za celo trgovino in še popolnoma nova; tudi mnogo drugih reči, ki se rabijo pri trgovini, se dobi po jako nizki ceni. Naslov pove upravnistvo Slov. Gospodarja. 327

Služba organista in cerkovnika se takoj odda pri Mariji Snežni na Veliki. Samaki rokodelci imajo prednost. 333

Učenec, z dobrimi šolskimi spričevali in od poštene hiše se takoj sprejme pri Antonu Golenko, trgovina z mešanim blagom, Sv. Miklavž pri Ormožu. 322

Na prodaj je posestvo 6 orolov zemljišča, velika hiša z dobro idočo gostilno, sama pri fari Razbor, pripravna tudi za trgovino, kakor je že bila nekdanj. Proda se radi preobširnega imetja. Cena 12 tisoč kron. Več se izve pri Anton Camloch istotam. 339

Kolarski učenec se sprejme pri Antonu Kersič, kolarski mojster, Fram. 300

Mečen mizarški učenec se takoj sprejme pri Nikolaju Benkič, Tegetthofova cesta 44, Maribor. 326

Posestvo, 1 uro od Maribora, gozdi, travniki, njive, lepe zidane hiše, vse skupaj meri 14 orolov; stane 12.600 K. Ostane 2.500 K. hranilnice, kdor hoče kupiti, naj se oglasi pri Matežu Emeršič, Dogaše 22 pri Mariboru. 337

Ajno najboljšo vrsto se dobi pri g. Ivanu Sulčić, Zidanmost. 323

Priden učenec od katoliških staršev se od 1. junija t. l. v prodajalni s steklom in porcelanom sprejme pri Jožefu Melzer, prej Pöschl v Mariboru. Koroška cesta št. 5. 344

Slatina z zelo dobro vodo z gostilno s 5 sobami, kuhinjo, 3 kleti, goveji in živinski hlev, gumno in škedenj, gozd, njive in travniki, okoli 6 orolov, ob cesti in ob železnici na Koroškem ležeče se po ceni proda. Zadoja cena 18500 kron. Vknjiženih je 6000 kron. Pojasnila daje Nawratil v Lipnici (Leibnitz). 317

Izjava.

Jaz podpisani Alojz Šipek, posestnik v Rečici izjavim tem potom, svojo dno 24. aprila 1919 na sejmu v Laškem trgu Matiju Dornih storjeno predbacivanje kot neresnično.

Laško dne 14. aprila 1919. 320 Šipek Alojz.

Lepo majhno posestvo v Hlanten bahu pri Zgor. Sv. Kungoti, obstoječe iz lepe zidane hiše s kletjo in 3 sobami, gospodarskega poslopja, s tiskalnico, približno 10 orolov solčnega posestva in sicer: njiv, sadovnjaka, vinograde, gozda in travnika se po ceni proda. Jako primerno za penzioniste, Natančeje poznajo pri lastniku Antonu Škof, posestniku pri Sv. Jakobu v Slov. gor. ali iz prijaznosti pri g. Paherniku, gostilničar pri Zgor. Sv. Kungoti. 328

Mlinarji pozor!

V nekem jako prijaznem kraju Mariborske okolice je na prodaj umetni valjni mlin z 1 orolom zemlje. Obilni promet zajamčen, ker je mlin na brezkonkurenčnem prostoru. Cena 20.000 kron. V knjižbe 12.000 kron. Več pove Josip Serbec km. sin v Gradiški, p. Pesnica. 391

Fant,

vojaščinu prost, ki ima posestvo blizu mesta, vrednosti do 30 tisoč kron, se želi seznaniti s gospodično, katera bi imela 3.000—5.000 kron premoženja, v svrhu ženitve. Popolna tajnost zajamčena. Naslov: A. Z. Upravnistvo Slov. Gosp. Maribor. 336

Pozor

Ženini in neveste

Vsakovrstno pohištvo iz trdega in mehkega lesa se za voljo pomanjkanja prostora pod ceno proda pri

A. Viherju, mizarju v Mariboru, Hengasse št. 4. 277

Delavnica za popravila!

Velika zaloga ur, dragocennosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustr. cenik zastoj!

Gramofone od 20 do 200 K.
Niklasta remont-ura K 3-50
Pristna srebrna ura " 7-
Original omega ura " 18-
Kuhinjska ura " 4-
Budiljka, niklasta " 8-
Poročni prstani " 2-
Srebrne verižice " 2-
— Vredna jamstva. —

Nasi. Dietinger
Theod. Fehrenbach

urar in očalar

Maribor, Gosposka ulica 26.

Kupujem zlato in srebro.

Štefan Kaufmann

trgovec z železom 23
v Radgoni.

priporoča najboljše ocelne motike in lopate, dobre kose in srpe, pravo štajersko železo se dobi po najnižji ceni in solidni postrežbi.

Za 10% ceneje

oddamo od danes naprej vsakovrstne gramofone, eufone in plošče. Zahtevajte cenike. Istotam dobi se usojboljši pomnoževalni aparat „levograf“ za 20% nižano ceno kakor doslej. Slavna družba se opozarja posebno na to ugodnost. Zinauer & Co. Sv. Jakob v Slov. gor. 271

Pozor na bliskovno nevarnost!

Strelovod, ki ni natančno urejen povzroči večjo nevarnost nego pa varstvo. — Strokovno preiskavo z naj-novejšimi pripravi in ravno tako tudi vsa popravila in nove naprave prevzame po :: ::

najnižji ceni

Karl Pirch,

trgovina za vpeljavo električnih strojev in elektrovodov. 342

Maribor, Grajska ulica 10.

Svarilo

pred

ponaredbami!

Tvoj slabi želodec
Je žalosten godec!
Če bi živil

Ne bil bi bolan!

Naročajte „FLORIAN“ od izdelovalnice!

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Ženitna ponudba.

Umeten in olikan hišni posestnik, s samostojno, dobro idočo trgovino v Mariboru se želi seznaniti z gospodično v starosti 25—35 let, katera bi imela 5.000—10.000 K premoženja v svrhu ženitve. Prednost ima samo ona, katera je slovenskega in nemškega jezika večša. Popolna tajnost zajamčena. Naslov: R. P., Upravnistvo Slov. Gosp. Maribor.

Nagrobne vence

v vsakovrstnih izpeljavah,
trake z napisi, in sveče za pogrebe priporoča

Goričar & Leskovšek v Celju

trgovina s papirjem in pisalnim orodjem.

Na debelo in drobno!

220

Na debelo in drobno!

Edina štaj. narodna steklarska trgovina

na debelo in na drobno

Franc Strupi : Celje

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podebe.

Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Učenca,

zdravega fanta z dobrim šolskim spričevalom sprejemem takoj v mojo trgovino, istotako enega pridnega in solidnega, mladega komija.

Milan Hočevnar,
trgovina špecerijskega blaga
CELJE, Glavni trg 10. 200

Z mojo

240

!! umetno moštovo esenco !!

si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi sod izvrstne, obstojne in zdrave domače pijače.

Cena 1 steklenici za 150 litrov 4 krone.

Dobi se samo

v drožeriji Maksa Wolfram,
Maribor, Gor. Gosposka ulica.

Novo

964

Čitaj

Pozor kmetje in fantje!

Najnovejšo in najboljšo sredstvo za rast las, brk in brade je:

Rastol št. I.

Deloja, da brke in brada postanejo gosti in dolgi, odstranja prhljaj in vsako drugo kožno bolezen z glave. Naroči najsi vsaka družina. Deluje sigurno in ga mnogi zdravniki priporočajo. Imam mnogo zahvalnih in priznanih pism. Cena na vsako pošto franko 1 lonček K 3.40, 2 lončka K 5.—. Pošilja se po poštne povzetju ali če se pošlje denar naprej. Naroči se le pod naslovom:

Lekarna pri Sv. Trojici, Dolnji Miholjac 250, Slavonija.

Kapljice za želodčni krč:

Stane ena steklenica samo 50 vinarjev.

Žganje proti trganju:

Prav dobro mazilo pri prehlajenju v zgloboh in udih. Cena 1 K.

F. PRULL:

mestna lekarna pri c. kr. orlu
MARIBOR, Glavni trg št. 15. 325

Izjava.

Proti neštetim boleznim se priporoča **Franzovo žganje**. Dobro, močno **Franzovo žganje** je neoporekivano najboljšo domače sredstvo.

Za kolikor boljše in uspešnejše je še potem **Franzovo žganje** pre-parat, kakor je Szeklerjev gorski

„Inda-cvet“

ki ga ne priporoča le izdelovalec, ampak vsak, kdor ga rabi.

Spričevalo za to da:

pismo Franca Kossuth-a:

Blag. gospod Balázsovich Sándor, lekarnar v Sepsiszent-György.

„Proti revmatičnim bolečinam se je izkazalo vnetje z „Inda-cvetom“ zelo dobro. Bodite tako prijazni in pošljite mi tri steklenice.“

Franco Kossuth.

Postavno zavarovano „Inda-cvet“ zdravilnih zelišč **Franzovo žganje** ni kaka navadna spritova mešanica, temveč iz

Szeklerjevih gorskih zdravilnih zelišč narejen sprit in kot tak ne le najboljši in najuspešnejši, temveč tudi najmočnejši **Franzovega žganja pre-parat**.

„Inda-cvet“ krepi živce in mišice, osveži in okrepi telo in dušo!

„Inda-cvet“ se dobi pri izdelovalcu Balázsovich Sándor, lekarnar v Sepsiszentgyörgy, kakor tudi v vseh lekarnah, drožerijah in špecerijskih trgovinah. 303

Slov. Bistrica

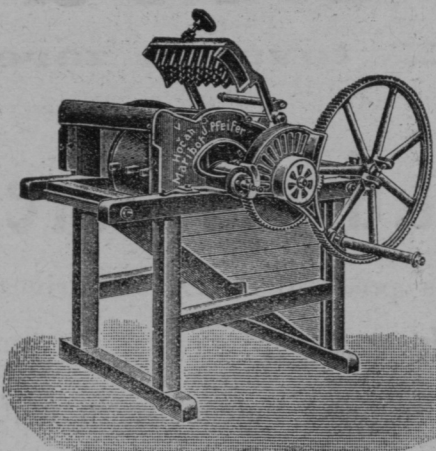
in celi okraj naj kapuje najzanesljivejše in najcenejše vsake vrste semena, kakor deteljno pravo štajersko, lucerno, rudečo (inkernat), travno seme, semenski oves, svinjsko in druge vrste salato, repno, korenjevo seme itd. Za vinograde: galico, kakor novo že izkušeno sredstvo „tenaks“, pri katerem ni treba ne apna ne drugih priprav, brizgalnice, različno orodje, gumi-trake, prejo, ličeje itd.

Iz velike zaloge vsakovrstnega blaga tudi bartelov prah za živino, „lukulus“ za svinje, tomaževa žlindra za travnike, vsake vrste železnino, cement itd. pri 185

Alojziju Pinter

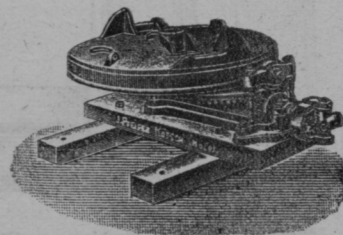
trgovcu pri farni cerkvi v Slov. Bistrici.

Tovarna za poljedelske in kmetijske stroje Perilo

kakor mlatilnico za škopanje in navadne mlatilnice za roko in gepelj. Reznice, gepelj, vejalnice itd. Livarna za železo in medenino. Izdelujejo se mlini in žage za vodno in parno moč. Vsa popravila po ceni in točno. Ceniki se pošiljajo brezplačno. Kupe se po najboljši ceni staro vlito železo, cink, cin, baker, svinec, t. d. 941

I. Pfeifer,
tovarna in livarna
v **Hočah**
pri Mariboru.

žensko in moško, kakor srajce, hlače in ovratnike, nadalje kravate, pase, rokavice, dežnike, solnčnike, predpasnike in spodnja krila samo solidni fabrikat v velikanski izbiri in čudovito nizkih cenah se kupi v veletrgovski hiši 64

R. Stermecki, Celje.

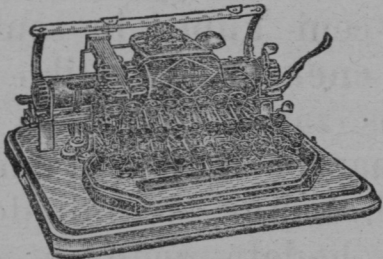
Velikanska zaloga garnitur, zastorov in preprog 1 garnitura iz 1 prtiča za mizo in 2 za posteljo skupaj K 9.—, fina K 10.—, Kambrikastih ostanok po 20 mt., trpežni, K 8.—, fini K 10.—, zelo fini K 12.—.

Proč s peresom!

Blickensderferjev pisalni stroj

je dandanes najpripravnejši ter najcenejši pisalni aparat, ki konkurira z vsakim drugim najdražjim pisalnim strojem. Dobi se v treh modelih po 240, 310 in 340 K. Oddaja se tudi na obroke. V eni uri se nauči vsakdo ž njim ravnati in pisati. Ceniki in razkazovanje zastoj.

Glavno zastopstvo za
Štajersko in Kranjsko pri

Cinauer & Co.
Sv. Jakob v Slov. gor.

Steckenpferd-

milo z lilijinim mlekom

Najmehkejše milo za kožo
kakor proti pegam!

Dobiva se povsodi.

128

Javna zahvala.

Podpisane posestnike je zadel požar dne 15. marca 1910 in nam popolnoma uničil vsa bišna in gospodarska poslopja. Bili smo zavarovani pri North-British an Mercantile na Dunaju. Ta hvalevredna zavarovalnica je povzročeno škodo takoj pravično cenila in po njenem zastopniku g. Karolu Kreft izplačala, da se ji javno zahvaljujemo ter isto kakor tudi njenega zastopnika g. Krefta vsakomur najtopleje priporočamo.

V Berkovcih, dne 10. aprila 1910.

Franco Fifnja, Matež Simonič, Anton Šiška, Anton Rožman, Anton Stuhec, Jožef Zajdela.

Resničnost potrjuje občinski urad Bolehnečici:

Franco Krajnc, župan in priča.

Jožef Senčar, priča.

VABILO

na

občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Polzeli
reg zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 1. majnika 1910 ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih št. 2.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Poročilo o izvršeni reviziji. 3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1909. 4. Prememba pravil. 5. Slučajnosti. 343

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Olje

od motorja oddaje 100 kg. po 25 K.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

St. 12576

V. 2643.

Razpis ustanov.

Na deželni gluhonemnici v Gradcu je razpisano za šolsko leto 1910/11 sledečih 27 ustanov za uboge gluhoneme otroke, ki imajo na Štajerskem domovinsko pravico, so zdravi in se lahko učijo.

1. Štiri cesar Franc Jožefove ustanove za otroke, ki so na Štajerskem rojeni, imajo na Štajerskem domovinsko pravico in so v tem deželnem zavodu. Te ustanove bo podelil po nasvetu štajerskega deželnega odbora štajerski namestnik.

2. Dve Franc Holdheimovi ustanovi za zakonske otroke katoliških starišev. Podelilo jih bo c. kr. štajersko namestništvo.

3. Ena Franc Gottliebova ustanova. Podelilo jo bo po priporočilu knez. škof. konzistorija sekovske škofije c. kr. štajersko namestništvo.

4. Tri vitez Ebenanove ustanove. Podelilo je bo c. kr. štajersko namestništvo.

5. Karl Hildebrandova ustanova za vojaške otroke. Podelilo jo bo po nasvetu c. kr. vojaškega poveljnika za Štajersko c. kr. štaj. namestništvo.

6. Ena Neža Zündlerjina ustanova. Podelilo jo bo po nasvetu knezoškofjskega konzistorija c. kr. štajersko namestništvo.

7. Dve vitez Haydegovi ustanovi. Podelil ji bo na nasvet štajerskega deželnega glavarja štaj. deželni odbor.

8. Grof Batthyjanova ustanova. Podelil jo bo po nasvetu okrajnega zastopa Fürstenfeld štaj. deželni odbor.

9. Maks grof Dietrichsteinova ustanova. Podelil jo bo magistrat deželnega glavnega mesta Gradec.

10. Grof Dietrichsteinova ustanova.

11. Dve Franc Daffnerjevi ustanovi.

12. Dve vitez Kaiserfeldovi ustanovi.

13. Jakob Manzschewa ustanova.

14. Sebastijan in Ana Zanglova ustanova in

15. Štiri štajersko-deželne ustanove.

Te ustanove (točke 10—15) bo podelil štajerski deželni odbor.

Prošnje, naslovljene na štajerski deželni odbor, opremljene z domovnico, krstnim listom, spričevalom o cepljenju koz, zdravstvenim in ubožnim spričevalom, potrdilom ravateljstva deželnega zavoda, da se prosilec lahko uči, naj se vložijo pri ravateljstvu gluhonemnega zavoda v Gradcu, Rosenberggürtel 12, vsaj do 30. aprila 1910.

Gradec, meseca aprila 1910.

340

Deželni odbor štajerski.

Vaš poklic

Vas sli, da morate mnogo sedeti. Trpite na zaprtju.

Pazite na sledeče vrste.

Preiskušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujačo in prebavljano pospešujočo in lahko odvajajočo domače zdravilo, ki ublaži in odstrani znane posledice nezmerne, slabe diete, prehlajenja in zoprnega zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvoritve kislin ter krče je dr. Rose balzam za želodec iz lekarne B. Fragnerja v Pragi.

SVARILO! Vsi deli embalaže imajo postavno depenovanje varst. znamko

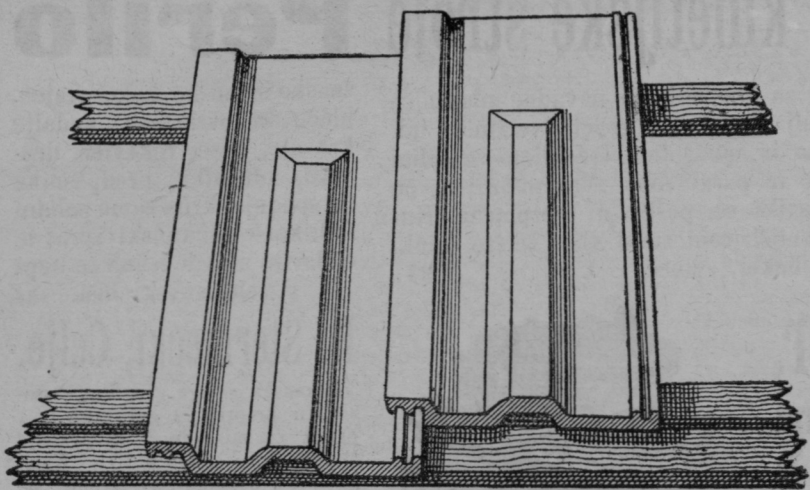
GLAVNA ZALOGA: LEKARNA

B. Fragner-ja, c in kr. dvor. dobavitelja,

„Pri črnem orlu“ PRAGA, Mala strana 203, vokal Nerudove ulice.

Po pošti se razpošilja vsak dan. Celo stekl. 2 K, pol stekl. 1 K. Proti naprej vpošilj. K 1.50 se pošlje mala steklenica, za K 2.80 velika steklenica, za K 4.70 2 veliki steklenici, za K 8.— 4 velike steklenice, za K 22.— 14 vel. steklenic poštne prosto za vse postaje avstro-ogr. monarhije. Zaloga v lekarnah Avstro-Ogr. 249

*Našim rodbinam priporočamo
Kolinsko cikorijo.* 296

F. P. Vidic & Co., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov

ponudi vsako poljubno množino

183

patent. dvojno zarezani strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“

Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpriprostejše, najcenejše in najtrpežnejše **kritje streh sedanosti.**

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis. Spretni zastopniki se iščejo.

Oznaniilo.

Za 11 mesečni učni tečaj na državni gozdarski šoli v Gusverku pri Marijinem Celju (Maria Zell) — tečaj se začne 1. septembra 1910 — podelilo se bo šest deželnih ustanov in sicer dve po 500 K in štiri po 400 K.

Prosilci naj vložijo svoje prošnje vsaj do 1. junija t. l. pri deželnem odboru v Gradcu; prošnji se naj priloži:

1. Krstni list in dokaz, da je prosilec že spolnil 17. leto in da ni prekoračil 22. leto.

2. Spričevalo okrajnega zdravnika, da so telesno popolnoma sposobni za gozdarsko službo v visokem gorovju, posebno da imajo dober vid in sluh; spričevalo ne sme biti starejše kakor od 15. maja 1910.

3. Potrčilo s šolskimi spričevali, da ima prosilec toliko znanja, kolikor si ga more pridobiti z dobrim vspehom na dovršeni meščanski šoli ali na treh letnikih realke ali gimnazije.

4. Dokazilo, da se je prošnjik bavil najmanj dve leti z gozdarskim ali enakim delom.

5. Domovnica.

6. Spričevalo o navedenosti in obnašanju, če tega ne dokazuje že spričevalo, navedeno v točki 4.

7. Ubožni list.

8. Pravomočna izjava starišev ali dobrotnikov prosilčevih, s katero se zavežejo, da bodo doplačali stroške za 11 mesečno šolanje, v kolikor ne bo zadostovala ustanova. Potrebne doneske in čas, kdaj se naj depozitirajo, bo določilo vrhovno šolsko vodstvo. Izjavo podpisati morajo tudi tisti, ki bodo skrbeli za gojenca in še dve pričji, vrh tega mora izjavo poveriti tudi sodnija ali notar. Na izjavo mora potrditi občinski urad, da je tisti, ki je podpisal izjavo, tudi zmogel plačati.

Kdor ne more popolnoma izpolniti pogojev 1—8, na tistega se ne bo oziralo pri razdelitvi ustanov, ker se ti pogoji zahtevajo tudi za sprejem v c. kr. gozdarsko šolo v Gusverku.

Gradec, dne 16. aprila 1910.

318

Štajerski deželni odbor.

Razpis.

Za popraviljanje župne cerkve v Stopreah, škarpe okrog cerkve, stopnic vodečih k cerkvi in stavbo novega žagreda na 5100 K proračunjena dela se bodo potom javne ponudbene obravnave na binkoštni ponedeljek dne 16. maja t. l. ob 2. uri popoldan v župnišču v Stopreah oddala. Ponudniki morajo vložiti 5% vadij. Cerkevni skladbeni odbor si pridrži pravico izbrati si ponudnika ne glede na višino ponudbene cene. Načrt, proračun in stavbeni pogoji so na ogled v župnišču v Stopreah.

Cerkveni skladni odbor Stoprea, dne 10. aprila 1910.

Anton Korez,
načelnik.

321

Obvestilo!

P. n. občinstvu dajem uljudno na znanje, da sem prevzel začetkoma t. m. trgovino g. Rudolfa Havelka v Ptuj, kolodvorska ulica št. 15. Ker mi je bilo mogoče zalogo po primerni ceni kupiti in sem si nabavil ob enem tudi veliko novega blaga, Vas zagotavljam, da boste od zdaj naprej boljše in solidnejše postreženi, kakor ste bili do sedaj. Upam, da boste mene kot odločno slovenskega trgovca podpirali in me tudi drugim priporočali.

Franjo Lenart,

PTUJ, Kolodvorska ulica 15.

Zahvala.

Toliko mi izkazanih dobrot povrni stoterno ljubim Bog prečastitemu gospodu svetovalcu-župniku v Slivnici in Njihovim faranom!

Volčič.

338

Če si je kdo prej pokrval želodec, če je trpel valed pomanjkanja teka, na zaprtju in iz tega sledeči gorečici, na bolečinah v želodcu in glavobolu, ali če je postal zelo debel, je bil primoran rabiti grenčico strašno slabega okusa, ki je prav pogosto njegov želodec sploh ni prenesel in ga silila k blvanju.

Sedaj se ni potreba mučiti, kajti okus

Inda-bonbonov

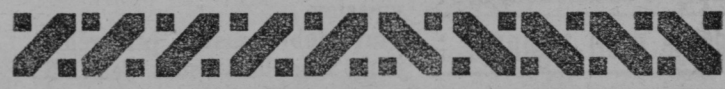
je jako prijeten, njih uspeh pa je boljši kakor vsa dosedanja čistila in sredstva za okrepčanje želodca. Ne le odrasli ampak tudi otroci je radi uživajo, da celo dojenčcem se lahko dajo. Ako se vzame pred jedjo 1—2 komada Inda-bonbona, se konča v 1 do 2 urah vsako zaprtje, če je še tako močno, brez želodčnih krčev in hudega napenjanja. Ako pa se vzame po jedi 1 komad Inda-bonbona, potem bo želodec izvirno prebavljaj, tek se bo povečal in zaprtja ne bo nikoli. Ako se čuti gorečica ali kislo hlipanje, napravi temu en Inda-bonbon konec. Tisti, ki so postali preveč debeli in hočejo postati bolj suhi, naj bi rabili Inda-bonbon nekaj časa redno in bodo v kratkem času okusili njih izvrsten uspeh. Ker pa leži temelj našega zdravja v tem, da želodec redno deluje, ker vzame ta za življenje potrebno hrano in jo prebavlja, jo pusti priti v obliki krvi v telo, naj bi vedno rabili Inda-bonbone, da je naš želodec vedno v redu.

Debi se povsod! Cena zavoju (10 kom.) 40 v.

Izdeluje Aleksander Balázsovičova Sepsiszentgyörgyeva lekarna in strokovni laboratorij za izdelovanje sedmograških zdravil v Sepsiszentgyörgy.

Glavna zaloga: Budapešta VIII., József-utca 35—37.

392

Mizarji, pozor!

Lepo urejena mizarska tovarna s petrolin-motorjem in vsemi potrebnimi stroji je na Polzeli, ležeče tik železnične postaje na prodaj. Zraven je lepa hiša in več posestva. Podjeten mizarski mojster imel bi tam lepo bodočnost, ker se bode iz Polzele zidala nova železnica.

Natančnejša pojasnila daje Franc Ocvirk, posestnik, Ojstrškavas, pošta Št. Jur ob Taboru.

319

Častna izjava.

Alojz Kristl, učitelj pri Sv. Barbari pri Vurbergu priznava s tem in obžaluje, da je s svojim govorjenjem hudo žalil Antonijo Slanetič rojeno v Banovcih župnije Sv. Križa na murskem polju sedaj pri Sv. Barbari. Obžaluje, da se je to neresnično žaljenje po zlobnih jezikih razneslo tudi po murskem polju. Javno prekliča njemu podtaknjene obrekovalne besede.

Sv. Lenart, 14. aprila 1910.

330

Alojz Kristl, l. r.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

• registrovana zadruga z neomejeno zavezo •

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek-konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4½%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poroštvo po 5½% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izven praznikov. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. dopoldne.

6

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnice.

Celjski okraj.

e Mozirje. Ne bi se radi več pečali z mozirskimi naprednjaki, ker so bili že po svoji oholosti dovolj opisani. Ker pa še vedno ne mirujejo, in da svet izve, kam pluje mozirska naprednost, opišemo še sledeči slučaj. — V nedeljo, dne 17. aprila dopoldne med sveto mašo je hodil neki visoko — akademično izobražen gospod s pasjim bičem v roki po trgu gor in dol; že na obrazu se mu je videla neka razburjenost v mesecu aprilu. Pred občinsko hišo je vzel svojega sinčka v naročje, rekoč: Ti fantek, ti boš še tudi v čajtnge prišel, kaj ne; vsi tisti so — lumpi, faloti, gavnerji, tatovi, ravbarji. Te besede je kričal po svoji inteligentni navadi po trgu proti cerkvi, in sicer s tako silo, da so ljudje slišali v sobe pri zaprtih oknih v prvem nadstropju. To je inteligentna olika in naprednjaška vzgoja svojih otrok. Kar se je fantek naučil, to tudi fant zna. Ne vemo pa, ali vpliva mesec april samo na vremensko nestanovitnost, ali pa tudi na naprednjaško inteligentno temperaturo? Torej s pasjim bičem v roki — gavnerji, streljali pa še homo, gavnerji —? Tako je kričal visoko študirani gospod! Priče na razpoiago.

e Okolica Mozirje. Najvišji kmet mozirske župnije Matevž Napotnik je šel na lov divjih petelinov. Na vrhu Goličke planine se mu je posrečilo, ustreliti velikega divjega petelina, težkega približno 5 kil. Kmet je iz daljave tri ure hoda prinesel petelina najemniku lova, Jožefu Goričarju. Taj gospod pa je nevoljno rekel kmetu: „Vi, zakaj pa niste prišli po mene, da bi jaz šel, in petelina ustrelil?“ Seveda je kmet v svojem veselju, ko je petelina zasačil, pozabil petelinu naročiti, da naj tako dolgo počaka, da gospod Jože pridejo, temveč je brez usmiljenja ustrelil. Za petelina in ves njegov trud pa je kmet dobil bori dve kroni, akoravno kmet zatrjuje, da mu pristojajo štiri kroni. Prav tako! Zakaj pa nisi prišel po g. Jožefa! Saj bi lahko petelina privezal k brinjevemu grmu — gospod bi ga ustrelili, in ti bi dobil 4 kro- ne. Lovei, zapomnite si, kaj imate storiti.

e Velika Pirešica. V „Narodnem Listu“ štev. 14 je skrpucal nek dopisnik dopis, v katerem se jasno zreali neznačajnost in hinavščina, ki vlada v liberalnem taboru. Dokler je bil g. Franc Rehar pristaš tako zvane Narodne stranke, ne štajercijane, kakor piše „Narodni List“, niso videli na njem nobene pike; sedaj pa, ko je iz prepričanja, kakor je sam izjavil, ker mu mrze liberalne neumnosti, postal pristaš krščanske narodne stranke, pa mu očitajo vse mogoče stvari in mladostne napake, katerih so ga prej naučili. Saj je bil Rehar od začetka njih pristaš, zato jih peče, ker je bil sedaj toliko pameten, da je odstopil in s tem pokazal, da ne mara več za nake liberalizma. Dopisnik je s tem dopisom sam nevedoma odkril, kako liberalci kvarijo mladino, menda tudi z namenom, da imajo kaj očitati, ako odstopi; v tem obstoji njih moč. Zato pa tudi liberalizem propada, ker spoznava ljudstvo njega puhlost. Pisec omenjenega dopisa piše tudi o nekem kaplanovem izobraževalnem društvu, ki pa ima najbrž svoj začetek in sedež v dopisnikovi glavi, saj prostora bi bilo dovolj; drugo kot takšno nam ni znano nobeno. Imamo sicer izobraževalno društvo, ki pa obstoji že 10 let, in je ustanovljeno od fantov brez pomoči kakšnega kaplana; torej ni kaplanovo. V njem tudi ni Jakob Mirnik član. Sicer pa svetujemo dopisniku, da naj drugič bolj premisli, kaj bo pisal, in se bolj pouči o razmerah, da ne bo pljuval v skledo liberalne stranke in poročal stvari, ki so stranki v nečast, in da si drugič ne bo spet pritislil pečat lažnjivca o našem društvu.

e Nova Štifta pri Gornjem gradu. V „Narodnem Listu“ se dobro zna dopisnik zaganja v našega č. g. župnika, in mu očita vse mogoče in nemogoče pregrehe. Ker o njem kot o vestnem duhovniku ne ve nobeden nič slabega, se pa mora liberalni dopisnik posluževati laži in obrekovanja. Kot posebno pregreho pripisuje župniku to, da je baje v šoli pred učenci rekel, da se ni še nikoli zlagal! — No, to bi bil pač vzoren katehet, ki bi učence svaril pred lažjo, a o sebi bi jim rekel, da se dostikrat zlaže. Najboljše vzgojevalno sredstvo se glasi: dober vzgled, in če bi se vsepovsod porabljal to sredstvo, ne bi se pojavljali slabi sadovi ravno na učiteljskih sinovih. Če takšen nadebuden sinko stori kaj takega, za kar mora potem par dni kašo pihati, pa razni liberalni gospodje od jeze ne vedo, kaj bi počeli. Kakor liberalci zmiraj kričijo, da naj se duhovniki brigajo samo za cerkev, tako naj bi se tudi učitelji brigali samo za šolo in pa za odgojo otrok. Zabraniti nadaljno pohujšanje, to je bila pa dolžnost župnikova. Če se župnik pri izpolnjevanju svojih dolžnosti ne vstraši nobenih nasprotnikov, ga mi potem še bolje spoštujemo. Zato pa tudi ostro obsojamo nesramno pisavo „Narodnega Lista“, in kličemo g. župniku: Bog Vas ohrani nam še mnogo let, da bi še dolgo delovali za naš časni in večni blagor, brez ozira na nasprotnike, pa naj se ti potem jezijo, kakor se hočejo.

e Sv. Peter v Sav. dol. Dne 11. aprila je izvršila č. kr. okrajna sodnija na licu mesta v Doberteši vasi zapuščinsko razpravo po pokojni Mici Škorjanc. Dne 19. t. m. je ista sodnija izdala v zapuščinski zadevi Marije Škorjanc „sklep“ A. I. 54-10-7, glasom katerega podedujeta brata pokojnice, ki je napravila dne 2. novembra 1909 pismeno oporoko, nad 10.000 K v denarju in mnogo nepremičnega premoženja. Se-

daj je torej spričano, kako resnicoljuben je tisti dober-teški Tone, ki je pred dvema mesecema pisaril v celjskih liberalnih listih, da je smrtno bolna Mica Škorjanc „čez 10.000 K podarila župniku dr. Jančiču“ in da se bode „mnogo vina dalo kupiti za onih 10.000 K, če bo treba zopet Trglava ali kakega drugega bedastega kandidata poslanca izvoliti.“ Radovedni smo, če ima Tonče toliko poštenja, da bode svoje obrekovanje preklical. Graški in dunajski socialdemokratični listi, ki so na podlagi Tončevega članka cerkev in duhovnike surovo napadali, svoja obrekovanja že preklicujejo. — Tonče pač ni zdrav, če ne zabavlja čez duhovnike in krščansko misleče može. Nič mu ni prav, kar duhovniki storijo. Le škoda, da ni on šempeter-ski župnik. On bi vse nezmotljivo prav storil in „zlata doba bi Šempetranom prišla.“

Rečica ob Savinji. Prav veselo je bilo pri nas v nedeljo dne 17. aprila popoldne, ko je naše izobraževalno društvo priredilo gledališko predstavo „Čevljar“, veseloigro v treh dejanjih. Z veseljem smo pričakovali, in pokazalo se je, da naše veselje ni bilo zastoj. Vrlim igralcem se pač ni poznalo, da so bili nekateri prvokrat na odru, ter bi želi tudi na velikem odru priznanje. Vsa čast jim! Vsak diletant se je vglobil v svojo vlogo tako dobro, kakor bi bil že vajen igralec. Nad vse komičen je bil čevljar Blažek v svojih idealno zakrpanih hlačah in predpasniku, ki je s svojim humorjem in neprisiljenim kretanjem pridobil igri vrhunec priznanja, in je spravi gledalce večkrat v dolgočrajen, bučen smeh. Čili nastop Tončka, dobro pogodena vloga dr. Lopnika, izvrstno podani značaj Opeke, oholo obnašanje Bogatina, dalo je igri pomen, iz katere veje resnica, da so res čudna pota previdnosti božje, in da „kdor se na Boga zanese, njemu ne spodnese.“ Z vlogo barona Stradeža v skrbnih rokah poštenega kmečkega fanta, bi se pač kakšen zahrbtnož niti meriti ne mogel. Med presledki so ubrano udarjali tamburaši bratskega društva iz Mozirja. Hvala in čast vam za vaš neutrudljivi in požrtvovalni poset, osobito še tistim štirim udeležencem iz Škal. Mešani zbor je pod spretnim vodstvom našega vrliga organista gospoda Fl. Veninška zapel marsikatero krasno in značilno. Videlo se je tukaj, koliko moč ima lepa pesem, če se prednaša s čustvom, na vsako človeško srce. V pozdravnem nagovoru orisal se je namen in pomen izobraževalnih društev, osobito kar se tiče prirejanja gledaliških iger, ter mimogrede na kratko pojasnilo vsebino igre. Izrekla se je splošna želja, da bi nam društvo v kratkem zopet kaj sličnega priredilo. Torej sedaj pa le po tako lepo začetki poti neumorno in stanovitno naprej! Morda se potem tudi naša vrla dekleta enkrat pokažejo na gledališkem odru. Iz zgodovine društva posnamemo, da je istemu postavil te, melj č. gospod kaplan Iv. Hribar, sedaj na Bizelj-skem, in življenje vdahnil č. gospod kaplan Martin Jurhar, sedaj v Konjicah. Hvala jima! Pozabiti pa ne smemo zdajšnjega gospoda kaplana F. Ropa, ki je ona oseba, katere vodi in vlada vse društveno delo. Tudi prireditve igre je njegova zasluga. Naj bi mu nikdar ne manjkalo volje in veselja za delo, katerega se marsikdo brani. Udeležba je bila nepričakovano velika; obširna dvorana je bila do zadnjega kotička natlačeno polna, ter je bilo občinstvo iz trga in vseh okoliških krajev zastopano, ki so se zadovoljni poslavljali s željo na svidenje. Častno omenjena naj bode samo prisotnost dveh častitlih članov izobraževalnega društva Nazarje, kakor tudi mnogobrojna udeležba vrlih in veselih Mozirčanov. Hvala jim za toliko požrtvovalnost. Zahvala se mora izreči hišnemu gospodarji in gospodinjji gospodu Josipu in gosp. Franci Stiglič, po domače pri Čuježu, da sta blage volje prepustila svojo prostorno hišo za to prireditve. Vse naj pač deluje v neskaljeni ljubezni z združenimi močmi, „iz naroda za narod.“

e Rečica ob Savinji. Od vseh strani se sliši, kako napreduje mladina, ustanavljajo se Marijine družbe, Mladeniška in dekliska zveza, prirejajo shodi itd. To me je privedlo do tega, da zastavim pero, in vam, draga mladina, opišem, da bi se tudi pri nas že ustanovljena Marijina družba lahko razcvitala, ker se je že lansko leto pripravljala, in bi bila že mesece majnika lanskega leta ustanovljena, pa so priprave zavoljo spremenjenih razmer zaspale. Toda trdno upamo, da se bo vendar enkrat Marijina družba ustanovila tudi pri nas.

e Sv. Vid pri Grobelnem. Naš Florijan nikakor ne more pozabiti, kako veliko čast je še pred kratkim vžival kot posilji župan. To se je pokazalo posebno pri prvi občinski seji, kjer je na nekem zapisniku svojemu cenjenemu imenu še dodal blestečo besedo „župan“, dasiravno je bil že novi občinski predstojnik potrjen. Pripoveduje se, ne vemo, če je res, da ima sedaj baje v svoji sobi vsak dan lepomisne vaje z g. Šumerjem, da bi kje ne pozabil zapisati svojega imena s pristavkom „župan“ do tega časa, ko zasede zopet županski stolec. Čemu še dosedaj drugega občinskega pečata ni izročil na pristojno mesto, ne vemo; saj ga vendar ne pritiskuje na papir, da ne bi izgubil tiste spretnosti, katero si je bil pridobil v dnevih svojega vladanja.

e Sv. Vid pri Grobelnem. Naši liberalci so grozno nesrečni, ker nimajo več svojega župana. Svoje bolečine si zdravijo z vinskimi kapljicami, v katerih bi tudi radi vtopleli vse klerikalce. Toda zadnjič si je bil neki liberalček privoščil preveč takih kapljic, in pozno ponoči se je prizibal domov. Pa misli

na klerikalce se le ni mogel iznebiti, in se v sanjah mu niso dali miru. Kaj se mu je sanjalo, je povedal „Narodni List“. Res, pomilovanja vreden je ta list, ki mora svoje prazne predale polniti s takimi budalostmi, a še večjega pomilovanja so vredni njegovi bralci, ki morajo požirati takšne budalosti. Še iz svetih reči se zraven ta sanjač norčuje. Kdo bi se ne obrnil s studom od takih ljudi? Poštenim ljudem dajejo priimke, kakor otroci, kadar zbadajo drug drugega.

e Sv. Vid pri Grobelnem. Da dobe polni liberalci tem več zapeljanih pristašev med kmeti, se delajo na shodih in časopisih ne samo dobre kristjane, „ki veri nikakor niso nasprotni“, ampak tudi „prijatelje kmetov“. Vendar včasih se jim ta hinavščina ponesreči, in nehoti se izdajo, kakšni prijatelji kmetov so. To se jim je zgodilo tudi v nadaljnjih dopisih iz St. Vida, sprejetih v „Narodni List“. V teh se namreč naravnost norčujejo iz kmetov in njihovih stanovskih opravil, ter očitajo nekaterim našim možem kupčevanje z domačimi živalmi in druge opravke. Vprašam vas, ali je to kaj sramotnega? Ali ne delajo tega tudi vaši pristaši? Ali bi bil v današnjih hudih časih dober gospodar oni, ki bi doma roke križem držal in samo tarnal, da mu daje posestvo vedno manj, davki pa so vedno večji? Ali ni veliko boljše, pomagati si ali s kupčevanjem, ali z vožnjo, ali s kakim drugim zaslužkom? Sram vas torej bodi, da se iz tega norčujete! Dovolj hudo se godi kmetu, in vi ga smešite, ko si skuša pomagati! S tem ste pač vsem, ki nočejo biti slepi, pokazali, kakšni prijatelji kmetov ste. — Je že tako, vsi ne moremo biti gostilničarji in trgovci; mora nas biti nekaj tudi takih, ki tem denar nosimo. Ali so vaši odborniki sami grolje in baroni, da se njihov dopisnik iz nas norčuje? Kako pa potem to, da se ravno pred njihovimi gostilnami največ kupčuje, in se vrše tam majhni sejmi? Vaš prejšnji župan ima pripravljena celo prenočišča za kranjske kupčevalce in še za njihove ščetinovce, in g. Vuga je tudi najbolj vesel, če ima polno gostilno šentvidskih kupčevalcev. Pričakujemo torej, da bosta ta dva „gospoda“ svojega dopisnika pošteno prijala za ušesa, da drugokrat ne bo več pisal takih neslanosti, ali pa bosta dala oklicati pri cerkvi, da odslej ne marata kupčevalcev v svojih gostilnah. G. Goleš bo povrh seveda v najkrajšem času odložil svoje odborniško mesto, kakor so mu že pri celjskem glavarstvu tako lepo prigovarjali, ker ne mara več s pristvimi kmeti in še celo s kupčevalci skupaj sedeti v občinskem odboru. — Ali spoznate, kako krepko „udarci v vas lete nazaj“? Mislili ste menda, da vas bo vaš novi dopisnik potegnil iz blata, pa vas je šele prav noter potlačil. — Isti dopisun se je tudi spozabil celo tako daleč, da je začel pačiti domača imena nekaterih naših mož, in se hotel celo norčevati iz njih. Toda vsakdo ve, da se tako stori lahko z vsakim imenom, in da tako delajo edino-le — otroci. Res, „otroci“ ste še, liberalci, ne zamerite torej, če vas vprašamo, kedaj boste vendar enkrat dorasli? Tako politično orožje prepustimo popolnoma vam. Le tako naprej, in tem prej bode ljudstvo spoznalo, kje so njegovi pravi prijatelji! Iz teh vaših dopisov se pa tudi da spoznati, da dopisnik ni kmečkega stanu, ni odkritosrčen prijatelj kmetov, če ravno se morebiti že „nad 4 leta“ brati z njimi, in ni prijatelj šentvidčanov. Naj se sramuje svojih dopisov!

e Šmarje pri Jelšah. Vsem preteklim, sedanjim in prihodnjim šmarskim dopisnikom v „Narodni Dnevnik“, „Narodni List“, „Štajerc“ itd. glede moje osebe, odgovarjam danes enkrat za vselej le toliko: Ni se mi še nikoli vredno zdelo, in se mi prav gotovo tudi v bodoče ne bode, vam odgovarjati, ker vsi ti dopisi obsegajo ali neresnice, ali pa navadne budalosti, za katere se niti jaz, niti noben resen šmarčan ne zme-ni, še manj veruje. Jaz imam za take stvari le posmeh, ako slučajno izvem, da so me spet „zdelali“. Saj vemo, zakaj vse to. Včasih jim kako štrenco zmešamo, kak račun prekrizamo itd. Pa za naprej ne bo nič boljše, se ne bomo nič poboljšali. „Kaplanova stranka“ bo še naprej zmagovita — in s takim vašim čvekanjem ne spravite nobenega svojega moža v — odbor. — Kaj naj pa odgovorjam?! Da neresnica ni resnica? To je itak znano. Za vaše budalosti in hudobnosti: Bog se vas usmili in vam daj pamet! Danes sem se oglasil le zato, da boste vedeli, da se vas kar čisto nič ne bojim, in da ne boste mislili, da me morebiti strašno ujezite z vašim malenkostnim brzdanjem! Kaj še! Ne dosežete me z vašim blatom! Pravijo, da psički ponoči v svoji živalski brezumnosti celo mesec na nebu oblaajo. Kaj pa mesec? Smeji se jim, in gre svoj pot dalje. Kaj mu pa morejo! Torej: šparajte pamet, papir in denar za znamke itd., mene ne vjezite, mi nič ne škodujete, delate le „reklamo“ za mene in mojo stranko — ne krenete nas iz prave poti! Če pa že svoje pasje narave ne morete zatajiti, pa naprej lajajte, kakor vam drago — magari v vsaki številki! Sicer pa pride tudi za vas dan — plačila, morebiti prej ko mislite. Razumeli? Pa se podpišite tudi, če se upate. Jaz se pa bom: — Franc Sinko, šmarski kaplan.

e Sv. Peter na Medvedovem selu. Z radostnim sreem prebiramo članke o izidu občinskih volitev v naših sosednjih občinah, namreč Ponikva, Sv. Vid in Šmarje. Ko je ob času deželnozbornskih volitev imel pri nas volilni shod liberalni kandidat Brilzg, je na tem shodu komandant liberalcev dr. Kukovec proslavljal vrle Ponikovljane, šentvidčane, in seveda tudi nas Petrovčane, kot najbolj stanovitno naprednjake.

Ako pa pregleda statistiko, uvidi, da se je pošteno varal. Trdnjave Ponikva, Št. Vid in Šmarje so padle, in kandidatje liberalne stranke so kar trumoma poskakali v koš. Tudi pri nas se približuje občinska volitev. Seveda bode delo naprednjakov neumorno. Morda jim pride na pomoč nad vse požrtvovalni gospodek iz Šmarja, kateri razteza svoj delokrog po sosednjih občinah. Pa včasih se kje vsede na smolo, potem pa išče pomoči pri sodnjah, da celo porotnike si privoščijo. Predno pa se vse to izvrši, se mu že smola od solne raztopi. Uvidi lahko ta gospodek, da ima zelo malo upliva pri možeh, celo domačini niso hoteli plesati po njegovi liberalni godbi. Mi Petrovčani mu tudi svetujemo, da naj na dan naše občinske volitve doma ostane, kajti čaka ga še tista posoda s smolo, v katero se je bil ob času deželnozbornskih volitev vsedel. Pa tudi naši možje ne gredo več v liberalne mreže. Upamo, da bo tudi pri nas zmagal zdrav razum in pravi katoliški možje.

c Sv. Jurij ob juž. žel. Naši liberalci so baje napravili stavo, da se bodo skušali, kedo zna boljše lagati in zabavljati. Zato so si baje izbrali tudi posebno komisijo, ki ima nalogo, presojevati, kedo je boljši mojster v lažeh. Da bo pa ta komisija lažje presojala, zato so liberalci sklenili, te svoje duševne umazanosti pošiljati v „Narodni List“ in „Narodni Dnevnik“. V ta namen so si pa izbrali tudi kakor framazoni posebna skrivnostna imena, kakor n. pr. nekdo, napredni mladenič, vohaj za njim, pičispak, pičinorec, pičivrag itd., po katerih imenih se sami med seboj spoznajo. In tako je res svoj veliki talent pokazal najprej Pičispak v zadnjem „Narodnem Listu“, ki je posebno vzel na muho g. župnika, kaplana in tržkega župana. Župan mu ni všeč, ker je baje preveč črn; zaradi tega po njegovem mnenju tudi luči ne gorijo v trgu. Na g. župnika je tudi strašno hud, ker neki cela posestva vtikajo v svoj žep. Res strašno! Ko pa o g. kaplanu piše, je pa od samega navdušenja in veselja, da bo za svoje laži in nesramnosti dobil stavo, tako prevzet, da že ne zna več slovenski, in da v blaženi nemščini vzklikne: „Heil dir in Siegeskranz, o du unser lieber Zganc!“ — In že je mislil Pičispak, da je dobil stavo in stavljen na grado, toda glej ga spaka, Pičispak je zgubil stavo, in tudi nagrade ni dobil, ker je komisija razsodila, da še ne zna dovolj lagati. Torej Pičispak je pogorel. Zdaj ima besedo Pičinorec. Kako bo pa ta napravil, bomo sporočili, kakor hitro bomo zvedeli. — Na svidenje!

c Sv. Jurij ob juž. žel. Dopisnik „Narodnega Lista“ iz Št. Jurja si je zopet privoščil po svoji navadi naše bralno društvo, g. Žganka, župnika, konsum itd. Ti dopisi so gotovo hrana za večnost v liberalno kraljestvo, za pekel. Liberalce silno boli, če priredi naše bralno društvo pošteno predstavo, naj si bo isto še tako lepo, njim je to vse „tercijalsko nazadnjaško“. Ti ljudje bi gotovo rajši videli, da se ljudstvo pohujša in zgubi v blatu. Blato, to je vaše polje, kjer znate vi obdelovati vaše ideje, vaše naklepe. Zato bi pa tudi rajši videli, da se naše ljudstvo pogubi v vašem blatu. Svetovali bi jim, da gledajo bolj na svoja društva, ki so že ob propadu. Morda zna kedaj slepa kokoš šentjurskega liberalizma najti zrno, kar pa je silno dvomljivo. Dolgo boste še morali čakati, predno vas bode našla pamet. Zakaj pa ne predstavljate vi igre: „Poginjajoče liberalstvo šentjursko.“ To bi bili šele prizori! Zakaj vam je ne sestavi in uglasbi Kveder? Hitro, da ne ostanete vžadi! Kako bi se lepo vrstili prizori: „plešišče, ples, spremljanje dam domov, tema, da se nič ne vidi itd. Človek samo enkrat živi, pa pri vas se ne vpraša, kako se živi, da se le živi. Za nas le preveč ne skrbite, da vam prehitro lasje ne osivijo, kajti potem ste hitro stari, in vaše punce vas ne bodo imele več radi. Konsum je prišel gotovo po zaslugi Drogeniga v konkurs, in brez vse potrebe, tega je le vaša nestrpnost, sovraštvo, škodoželjnost kriva, vi svobodni svetniki, oznanjevalci svobode mesa itd. ... In vi hočete ljudstvo voditi? Bolje, da greste v Ljubljano na Studenec, če ste še toliko pametni, da vas še morda rešijo. Vaša požarna bramba, tržka namreč, pa je gotovo najnovejša svetovna novost, čeravno je že stara. Jo gotovo dežela podpira za pridno spanje. Za njene kolovodje bi bilo treba nove iznajdbe, katera bi že leto naprej povedala, kedaj bode kje gorelo.

c Sv. Jurij ob južni železnici. Dne 15. na 16. t. m. je gorelo na Grobelnem pri posestniku J. Mikola, zgorelo mu je vse razven kozolca in par goveje živine, drugo je bilo vse žrtev plamena, ljudje so si rešili komaj borno življenje, a drugega nič. Beda je velika. Na sumu, da je našgal, je N. Zupanc, p. d. Vedač star., ker so ga našli drugo jutro s prestreljeno glavo. Bila sta si s sedanjim pogorelcem v sovraštvo. Požarna bramba ni šla nobena na lice mesta, okoliška je predaleč v stran, tržka pa se ni zbudila. Trobentač je trobil celo uro po trgu, bilo je plat zvona, pa ni nič pomagalo.

c Sv. Jur ob juž. žel. Začetkom prihodnjega meseca priredi šentjurska narodno-napredna stranka prireditve impozantnega načina, pri kateri sodelujejo vse markantne osebe narodno-napredne stranke. Čisti dobiček te prireditve je namenjen za razne dobre in slabe namene stranke. Predprodaja vstopnic za to prireditev se kmalu začne, in sicer v vseh večjih mestih cis in trans. Prireditve se vrši, ker se je nadejati veliko tujih gostov, na velikem spašniku (gnajni) šentjurskem. Proizvajale se bodo razne gledališke, cirkus in variete umetnosti. Začetek prireditve oskrbi streich-orkester tržke požarne brambe. Med dru-

gimi se bodo videle prvič na svetlo dane: „Podobe iz življenja Narodne stranke šentjurske.“ Potpuri celega vodstva Narodne stranke. Potem sledi prav komični nastop bivšega župana, Blaž Urlep kot zopetni kandidat za županski stolec, ki bo obenem proizvajal razne črne umetnosti. Tretja točka: „Boj s klerikalizmom.“ Glavno vlogo ima g. Karl Kveder, ki bo predstavljal, kako se bori Narodna stranka s klerikalizmom. Potem odlikovanje vseh najprej-nazadnjakov. Skupen nastop vseh dekoriranih naprednjakov in naprednjakinj, ki pojo: Mi smo šentjurski naprednjaki, kako nas gledajo ljudje itd. Za tem eksotična slika: „Divji lov na plesalke“, šentjurskega plesnivega društva, nastop vseh dekoriranih in patentiranih poznavalcev nežnega spola, h koncu divni sokolski recte zajčji randevouz. Velikanski uspeh za smeh obeta poppereta: „Iz življenja.“ Glavno vlogo zastopa Janez Lober, tajnik okol. občine in obenem tajni prijatelj naprednjakov, ki bo predstavljal razne pojave iz svojega prejšnjega in zdajšnjega življenja v družbi z ljudskim govornikom Franc Ferležem in drugimi gosposdi njegove baže. Direktor napredne stranke Karl Kveder nastopi v zadnjem dejanju kot solist v pesmi: „Oj zdaj gremo, oj zdaj gremo, nazaj nas več ne bo!“

c Dijaški kuhinji v Celju so darovali od 10. marca do 21. aprila sledeči dobrotniki: Jurij Črtno, kaplan v Solčavi, 7 K; Josip Kardinar, o. kr. profesor v Celju, 10 K; posojilnica v Framu, 20 K; posojilnica na Vranskem, 70 K; Jos. Weigl, župnik pri Sv. Križu pri Ljutomeru, na čast sv. Antonu Puščavniku, 4 K; Ivan Logar, učitelj v p. Celje, 5 K; Dr. Vekoslav Kukovec, odvetnik in deželni poslanec, Celje, 10 K; Ivan Jakša, lesni trgovec, 2 K; gospa Jakša, 2 K; Sternišar, železn. adjunkt, 2 K; Pepca Repenšek, 1 K; vsi iz Zidanega mosta; Baša, postojenščak in Hrastnika, 2 K; dr. Anton Dolac, 1 K; Schlander Ljudevit, o. kr. f. svetnik v p. Celje, 30 K; Karol Presker, župnik v Kapeh pri Dobovi, 5 K; Martin Kojc, davčni č. v Ptuj, 1 K; Jan. Sparhak, župnik v p. pri Sv. Petru na Med. selu, 6 K; Dr. Jur. Hraščev, odvetnik, Celje, K 3.30; Ant. Kuhar, komisar pri Donavi, 2 K; posojilnica v Gor. Radgoni, 40 K; Vranska Vila, 25 K; Robert Diehl, trgovec, Celje, 10 K; dr. Alojz Brendič, za neko poravnavo, K 5.81; Bavinska posojilnica, Zalec, 20 K; Brendič Radovan od abiturientske slavnosti, 16 K; Martin Frece, trgovec, Staravas na Bizeljškem, nabral v veseli družbi d. g. Rudolfa Raktelj, K 8.40; dr. Podlesnik, mesto venca pokojnemu g. Ježovniku, državnemu poslancu, Velenje, 10 K; Saleška posojilnica in štedilnica v Velenju, 50 K mesto venca svojemu ravnatelju in d. ž. poslancu Vinkotu Ježovniku. Vsem dobrotnikom iskrena zahvala!

Brežlški okraj.

b Globoko. Krajni šolski svet Globoko pri Brežicah je v svoji zadnji seji soglasno sklenil, da posihmal uraduje v izključno slovenskem jeziku, ter da tudi ne sprejema več nobenega neslovenskega uradnega dopisa. Priporoča se v posnemanje drugim krajnim šolskim svetom in mnogim občinskim uradom, ki se v svojem uradovanju še vedno ne morejo otresti blažene nemščine.

b Dobova. Tako pa že dolgo ni bil kmet v našem okraju v zadregi, kot letos pri pomladni setvi. Dobra krompirja namreč za setev primanjkuje, ker se je prek zime skvaril lanski krompir; voden je, ne užiten, in je dobil kakor nit tanke poganke, deloma pa majhne nove krompirčke. Zato pa je prav živahno povpraševanje po krompirju, ter se naroča deloma iz Kranjskega, Hrvaškega, in v zadnjem času od samostana trapistov v Rajhenburgu. — Odkar se je naš poštni urad preselil v novo hišo, nismo, odkritorsrešno povedano, več tako zadovoljni. — V prejšnji hiši je bil namreč krasen prostor za pošto, sedaj pa je premalo prostora, osobito če pride par strank obenem v urad, se ne morejo drug drugega ogniti. A glavna stvar pa je ta, da je bila poprej gospodična poštna upraviteljica sama v uradu, sedaj pa ima tudi druge osebe tam, ki nimajo v uradnih prostorih ničesar iskati. — Naše potranje razmere so v zadnjem času nekoliko zmešane, in naši naprednjaki so kar hitro pripravljani, da bi v kalnem ribarili, in še bolj razmere zmešali, pa ne bo šlo. Celu enega duhovnika hvalijo v „Narodnem Listu“, kar je ravno tako, če bi pes česen grizel, drugemu pa bi radi hišo ogrdili, oba pa pri vernikih ob zaupanje spravili. Nesposmetni mladiči ne pomislijo, kako žalostno uslugo stori duhovnu, če ga v svoji celjski gnojnici hvalijo, in da ogromna večina poštenega duhovskega prebivalstva ne potrebuje nobenega nasveta od liberalne plati. Zakaj pa ne pišete o sebi, kako ste n. pr. hoteli na lep način med seboj razdeliti čisti dobiček vaše posojilnice, kako jo je skupil po hrbtu eden vaših kolovodij, kako mora drugi zopet za zibelko skrbeti itd. Ko bi vedeli, kako vse v srce poznamo!

b Pišee. Zares čudne razmere vladajo pri nas. Nasprotniki se zaganjajo z vso, le njim lastno besnostjo proti nam. Nobeno sredstvo jim ni prepadlo, nobeno dejstvo presurovo, da bi ga ne uporabili v svojih naskokih na našo stranko. Čujmo, kaj vse izumejo njih bistre glave. Ko so zvedeli, da hoče naše kršč. izobr. društvo prirediti gledališko predstavo, napeli so vse svoje že oslabele moči, hoteč isto preprečiti. Najprej so napadali od vaj idočega dekleta, jih obmetavali s surovimi priimki, in celo pljuvali po njih. Kajne, junaški čin od napredne inteligentne stranke? Vrle naše mladenke pa se ne strašijo nočnih senc vaše podivjanosti. Ker s tem niso dosegli nič, zasveti se jim znova v možganih. Poslali so na okrajno glavarstvo pritožbo s tremi podpisi zoper predstavo, ker je neki sila nevarno, da se med igro novozidana dvorana g. Kostevca, kjer se ima vršiti igra, ne podre (kaj takega zamore stuhitati zares le naprednjaška učenost). In to je pomagalo. Glavarstvo je, zanašajoč se na resničnost pritožbe, igro prepovedalo. Ko pa je zvedelo, da je ista iz rok naših dičnih naprednjakov, je igro zopet dovolilo. Tako daleč ste že torej. Laž, obrekovanje in nesramni napadi so edino vaše delo, v

katerem res krasno napredujete, in za katero so ne-sposobni naši možje, kakor to že sami priznate v svojem evangeliju, „Narodnem Listu“. Kje drugje še tudi napredujete, vam povemo prihodnjič. Do tedaj pa vam kličemo: Dober tek pri blamažah, katerih imate že čez glavo. Pa si še kaj namislite, da bomo imeli zabavo. Slednjič bomo tudi vam dovolili bernjo, da ne boste vedno zastoj zehali po mastnem kosilu ...

Robati kmet.

b Rajhenburg ob Savi. V resnici prav prijetno je bilo v nedeljo, dne 17. aprila v dvorani naše nove kaplanije, kjer ima tukajšnje izobraževalno društvo svoj prostor za shode in gledališke predstave. Po govoru društvenega tajnika g. kaplana Martina Gabere, ki je slikal mladini potrebo krščansko-narodne zavednosti, so nam zaigrale dekleta „Sv. Cito“. Lepa je ta igra, in ako se igra tako dovršeno, kakor se je zgodilo to predzadnjo nedeljo pri nas, morajo včinkovati razni prizori kar najbolje na srca gledalcev. — V vlogu sv. Cite se je zamislila gdč. Milka Zemljakova že tako globoko, da se je človeku zazdelo, kakor da vidi Cito samo pred sabo. Kako ljubki so bili prizori, kjer nastopite mali deklici Pija in Amata, ki ste bili Fini Kosarjeva in Elza Rajnhofnova! Kedo bi pričakoval od otroka tako neustrašenega nastopa? Vloge gospe Fatinelijeve bi nikdo ne mogel bolje pogoditi, kakor jo je pogodila gdč. Flisova, ki se je nalašč radi te igre pripeljala iz Zalca, za kar ji gre posebna zahvala. Mati Citina je bila gdč. poštarica. Njen nastop je izborno uplival. Prijateljstvo in sočutje do Cite je kaj dobro kazala Kornelija, gdč. Mila Unschuldova. Porednost in nevošljivost dekel Male, Prave in Perverze nasproti dobri in pošteni Citi so tudi nepričakovano dobro uprizorile gdč. Sternadova, Zemljakova in Sajevečeva. Tako je bilo res lahko ob koncu igre vse zadovoljno in veselo, in pohvala, katero so žele igralka za svoj prvi nastop, je bila zaslužena. Sliši se, da se dekleta že pripravljajo za neko novo igro. Tako je prav. Zanimanje za naše društvo in njegove prireditve naj raste vedno bolj in bolj! Kaj pa je z našimi mladeniči? Mogoče nas tudi ti prese-netijo v kratkem s kakšno predstavo? Bodemo videli.

b Rajhenburg ob Savi. Pri stavbi nove cerkve „Marija Lurd“ smo imeli v ponedeljek, dne 18. aprila drugo lepo slovesnost. Leta 1908 dne 16. julija so prevzvišeni knez in škof dr. Mihael Napotnik v navzočnosti mnogo gg. duhovnikov in več tisoč pobožnega ljudstva slovesno blagoslovili temeljni kamen tej novi cerkvi. Izrazili so tedaj visoki nadpastir željo, da bi ta stavba z božjo in Marijino pomočjo hitro in krepko rasla, in tako v doglednem času začela služiti svojem namenu. In blagoslov, katerega so prosili sem doli iz neba na to zapričeto delo, res ni izostal. „Slovenski Lurd“, Marijina cerkev v Rajhenburgu je danes že pod streho. V ponedeljek, dne 18. aprila so že preč. g. opat č. o. trapistov, Ivan Bapt. Epalle slovesno blagoslovili križa za oba po 56 m visoka zvonika, ki sta se takoj po blagoslovljenju postavila na svoji mesti. Tej lepi slovesnosti je prisostovalo okoli 30 duhovnikov in zopet več tisoč pobožnih vernikov. Po slovesnem blagoslovljenju stolpnih križev pri novi cerkvi, smo se zbrali v podružnici sv. Boštjana, kjer so nam č. g. župnik Šoba iz Zdol v spominu vredni pridigi zanetli v naših srcih nov ogenj ljubezni do sv. križa in do vsega, kar je z njim v zvezi. Z zahvalno pesmijo po sv. maši se je končala ta lepa slovesnost. — Delo torej pri naši cerkvi, katero nam s svojimi prispevki pomagajo zidati Marijini častilci iz cele Slovenije, vrlo dobro napreduje, in stavba je po izjavi komisije, katero je poslala c. kr. namestnija v svrhu kolavdacije zidovja, kakor je to pri javnih stavbah običajno, mojstrsko dovršena, tako, da ni bilo zabeležiti niti ene napake, niti enega nedostatka. Seveda imamo sedaj šele golo zidovje pred sabo. Zato bo treba še mnogo truda in skrbi, posebno pa mnogo dobrotnikov, ki bi s svojo blagodušno darežljivostjo pomagali popolnoma dovršiti to prekrasno Marijino svetišče.

b Podsreda. Naše liberalce silno boli, da naše „Kat. slov. izobr. društvo“ tako dobro uspeva. Ker se g. kaplan Podpečan zelo trudi za naše društvo, se zaganjajo v njega z vso močjo. Naš kaplan noče, da bi bila mladina taka, kakor iz dveh hiš s trga, ki jih cela župnija dobro pozna, in kateri tudi nimajo dostopa v naše slavno društvo. Dopisun „Narodnega Lista“ laže, da je prišlo k naši veselici le nekaj starih terci-jalk. Vprašam, ali so gg. župani podsredski in gorjanski, Jazbec, Škrbec, Strmecki in več odličnih gospodov iz Kozjega, ali so to tercijalke? Ker se je njim igra dopadla, to seveda dopisnika boli. Tega pa dopisnik ne omeni, kakšna je bila udeležba na občnem zboru gasilnega društva v Podsredi. Udeležili so se ga namreč samo trije volilci. Iz tega lahko dotični mož izprevidi, kako priljubljen je v Podsredi. Njegov lastni pristaši mu več vsi ne zaupajo. Baha se v „Narodnem Listu“, kako je mlado gasilno društvo o-genj pogasilo; ta ogenj pa je bil že zadušen, ko so gasilci komaj zvedeli zanj. Da, mrzel ogenj je lahko gasiti, kaj ne? Da bi se naši liberalci tako sami sebe v okraz bili, tega bi si vendar ne bil mislil. Kaj pa je z „Narodnim Listom“? Odkod ga dobivajo otroci, da ga že iz šole nesejo domov? Kar se pa tiče naših gg. vlč. gg. dušnih pastirjev, smo čisto drugega mnenja, kakor liberalni hujškači in nekaj pristašev, kar sem že zgoraj omenil. V zadostilo za naša žaljenja želimo bolnemu č. g. župniku zopetno zdravje, g. kaplanu pa, da bi nas še dolgo časa izobraževal, kar je liberalcem trn v peti.

Nadaljevanje v listu.